

Ἐν Συνειδήσει, ἐν Ἀγάπῃ καὶ ἐν Ἀληθείᾳ

Τὰ σύγχρονα ἐκκλησιολογικά προβλήματα
καὶ προτάσεις γιὰ τὴν θεραπεία τους

Ἀρχιμ. Ἀθανασίου Ἀναστασίου

Προηγούμενου Ἱ. Μ. Μεγάλου Μετεώρου, Ἁγίων Μετεώρων

28 Νοεμβρίου 2022

Τὸν Δεκέμβριο τοῦ 2021, μίᾱ ἀπὸ τίς πιὸ γνωστὲς Ἑταιρεῖες Δημοσκοπήσεων δημοσίευσε μίᾱ ἔρευνα¹, ὅπου ἀποτυπώνονται οἱ τάσεις στὴν ἑλληνικὴ κοινωνία κατὰ τὴν τελευταία δεκαετία. Εἰδικότερα ἐξετάστηκαν οἱ προτιμήσεις καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη πού δείχνουν διαχρονικά οἱ Ἕλληνες πολίτες σέ θεσμούς, μεταξύ αὐτῶν καὶ ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία καταγράφει τὴν πιὸ θεαματικὴ πτώση στὰ ποσοστὰ προτιμήσεως τῶν πολιτῶν.

Συγκεκριμένα, *«οἱ θεσμοὶ πού ἀπώλεσαν τὴ μεγαλύτερη ἐμπιστοσύνη μεταξύ 2001 καὶ Δεκεμβρίου τοῦ 2021 ἦταν, κατὰ σειρά προτεραιότητας, ἡ Ἐκκλησία μέ ἀπώλεια 46 μονάδων, τὸ συνδικαλιστικὸ κίνημα μέ ἀπώλεια 32 μονάδων καὶ τὰ Μέσα Μαζικῆς Ἐνημέρωσης μέ ἀπώλεια 31 μονάδων»*². Στὴν διάρκεια τῆς τελευταίας δεκαετίας, ἡ ἐκτίμηση τῶν πολιτῶν στὴν Ἐκκλησία, ἀπὸ τὸ 71% πού ἦταν τὸ 2001, ἔπεσε στὸ ποσοστὸ τοῦ 25%.

Πρόκειται, βεβαίως, γιὰ μίᾱ κατάσταση πού προκαλεῖ ἔντονο προβληματισμὸ καὶ βαθύτατη ὀδύνη σέ ὅλους τοὺς πιστοὺς, στοὺς ἀνθρώπους πού ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ ἔχουν ἀφιερῶσει τὴν ζωὴ τους στὴν διακονία τῆς. Καὶ ὅλα αὐτὰ σέ μίᾱ ιδιαίτερα κρίσιμη συγκυρία, πού ἡ κοινωνία μας βρίσκεται σέ μίᾱ ἀκραία καὶ πρωτοφανή πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ κατάπτωση καὶ ἀποστασία. Ἀπὸ τὴν καθημερινὴ εἰδησεογραφία καὶ μόνο ἀποκαλύπτεται ἡ τραγικότητα τῆς σύγχρονης ἑλληνικῆς πραγματικότητας. Συνεχῆ καὶ εἰδεχθῆ ἐγκλήματα, βία, κακοποίηση, δολοφονίες, γυναικοκτονίες, παιδοκτονίες, παιδεραστίες, βιασμοὶ παιδιῶν καὶ γυναικῶν, μεγάλη ἔξαρση τῶν σεξουαλικῶν ἐγκλημάτων καὶ τῶν κάθε λογῆς διαστροφῶν, κατάλυση καὶ ἰσοπέδωση τῶν ἠθικῶν, πνευματικῶν, ἔθνικῶν, πολιτιστικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀξιῶν, ἠθικὴ κατάπτωση, κοινωνικὴ, πολιτικὴ καὶ

¹ Δημοσκόπηση ἐταιρείας Κάπα Research, 13-14/12/2021. Βλ. Ἀλέξη Ρουτζούνη, *Δημοσκόπηση – Ἡ ἀποσύνθεση τῆς Μεταπολίτευσης ἐγκυμονεῖ νέες συγκρούσεις*, Τό Βῆμα, 07/01/2022, <https://www.tovima.gr/2022/01/07/politics/dimoskopisi-i-aposynthesi-tis-metapoliteyisis-egkymonei-nees-syglrouseis/>

² Κώστα, Στούπα, *Ἦταν δημοσιογράφος ὁ μακαρίτης;*, Capital.gr., 20/01/2022, <https://www.capital.gr/o-kostas-stoupas-grafei/3609025/itan-dimosiografos-o-makaritis>

έθνική παρακμή και τόσα άλλα, συνθέτουν ένα πραγματικά ζοφερό σκη-
νικό.

Και ενώ θα ανέμενε κανείς από την Διοίκηση³ της Έκκλησίας να εκφράσει τον εύλαβή λαό του Θεού και να αποτελέσει τό ανάχωμα σέ όλη αυτή την παρακμή, βλέπουμε την καταβαράθρωση της μαρτυρίας της και την κατάληξή της σέ θέση ούραγοῦ.

Τήν άπαξίωση αυτή της Διοίκησης της Έκκλησίας (μεταξύ άλλων πα-
ραδοσιακῶν θεσμῶν) στην έλληνική κοινωνία σχολιάζει, σέ πρόσφατο άρ-
θρο του, ό διευθυντής της Έφημερίδος *Καθημερινή* κ. Αλέξης Παπαχελάς:
*«Ήθικά δοκάρια γιά νά άκουμπήσει [ή κοινωνία] δέν ύπάρχουν. Ό πήχυς
κατεβαίνει συνέχεια. Καί τραβάει τούς πάντες πρός τά κάτω... Μέχρι και ή
Έκκλησία μοιάζει νά άπορροφείται από μπίζνες και νά ξεχνάει τόν ρόλο της.
Σέ κρίσιμες θέσεις βρίσκονται, δυστυχῶς, άνθρωποι πού δέν μπορούν νά
χειριστοῦν μέ κῦρος και σοβαρότητα τούς θεσμούς πού εκπροσωποῦν»⁴.*

Δυστυχῶς, ή Διοίκηση της Έκκλησίας άποδεικνύεται τίς περισσότερες
φορές κατώτερη τῶν περιστάσεων. Σιωπῶσα και ύπνώττουσα, έγκλωβι-
σμένη στόν άσφυκτικό έναγκαλισμό της μέ την κρατική έξουσία και ύπο-
ταγμένη στην πολιτειακή, βαθειά διαβρωμένη από την έκκοσμίκευση,
άνευρη και νωχελική, άδυνατεῖ νά άρθρώσει λόγο άληθείας. Άδυνατεῖ νά
συμβάλει στην αναχαίτιση της ήθικης και πνευματικῆς κατάπτωσης, πού
κατακλύζει την κοινωνία μας· άδυνατεῖ νά αντίδράσει και νά αντιταχθεῖ
άποφασιστικά στό αντίθεο και άνθελληνικό κατεστημένο, πού συνεχῶς
ίσχυροποιεῖται και έδραιώνεται στην πατρίδα μας.

Πορεύεται άποκομμένη και σέ πλήρη άναντιστοιχία μέ τίς καθημερι-
νές άνάγκες και τά προβλήματα του λαοῦ της, πού στενάζει πραγματικά
κάτω από δυσβάστακτες συνθήκες. Ένας λαός φτωχοποιημένος, πικραμέ-
νος και πονεμένος, άποίμαντος, άκατήχητος, άπογοητευμένος και έγκατα-
λελειμμένος και από τούς πνευματικούς και έκκλησιαστικούς του ταγούς,
καθώς βλέπει τούς περισσότερους από αυτούς άπόντες και άδιάφορους, σέ
άλλο μῆκος κύματος, κλεισμένους έρμητικά σέ έναν μικρόκοσμο και μιá
εικονική πραγματικότητα διαμετρικά αντίθετη από την τραγική πραγματι-
κότητα πού ό ίδιος βιώνει. Τούς βλέπει άπορροφημένους, άφοσιωμένους,
άσχολούμενους και συμμετέχοντες σέ λαμπερές και πολυπρόσωπες
έκκλησιαστικές τελετές, σέ διάφορες τιμητικές έκδηλώσεις, όνομαστήρια,
έπετειούς και ποικίλες έκκοσμικευμένες δραστηριότητες.

³ ΔΙΣ (Διαρκής Ίερά Σύνοδος) και ΙΣΙ (Ίερά Σύνοδος Ίεραρχίας)

⁴ Αλέξη Παπαχελά, *Ή παγίδα του κυνισμού*, *Ή Καθημερινή*, 06/11/2022,
<https://www.kathimerini.gr/opinion/562124734/i-pagida-toy-kynismoy/>

Κι ἐνῶ γινόμαστε ὅλοι μάρτυρες τοῦ ἐφησυχασμοῦ καί τῆς ἀδράνειας τῆς Διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας σέ ἀποφασιστικά ζητήματα, ἀντίθετα διαπιστώνουμε μία ἐντελῶς δυσανάλογη καί ἐπιλεκτική ὑπερκινητικότητα καί μία πλούσια δραστηριότητα στόν οἰκονομικό τομέα. Ἀναπτυξιακές ἐταιρεῖες, μή κυβερνητικές ὀργανώσεις (ΜΚΟ), κοινοτικά προγράμματα, μελέτες, ἐπιχορηγήσεις, ἐπενδύσεις, μετοχές καί συναλλαγές ἔχουν μετατρέψει, σέ ἓνα μεγάλο ποσοστό, τήν Ἐκκλησία μας, τίς ἐνορίες μας, τά μοναστήρια μας, ἀπό νοσοκομεῖα καί ἰατρεῖα ψυχῶν σέ οἰκονομοτεχνικούς ὀργανισμούς καί σέ ὑπηρεσίες διεκπεραιώσεως κυρίως οἰκονομικῶν καί λογιστικῶν ὑποθέσεων.

Τά εἶχε περιγράψει τόσο εὔστοχα καί διορατικά ὅλα αὐτά, πρὶν ἀπό χρόνια, ὁ Ὁμότιμος Καθηγητής κ. Μαντζαρίδης, ὅταν εἶχε καταγράψει μία διαχρονική καί πάντα ἐπίκαιρη διαπίστωση: *«Τό αἶτημα πού ὑπάρχει γιά ἄμεση μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνική ἢ τήν πολιτική ζωή, δέν ὀφείλεται οὐσιαστικά στήν ἀνεπάρκεια τῆς μαρτυρίας αὐτῆς, ἀλλά στήν ἀπουσία της. Ὅταν ἡ Ἐκκλησία παρουσιάζεται ὡς κατεστημένο, συχνά μάλιστα πιο δύσκαμπτο καί πιο ἀναχρονιστικό ἀπό τό κοινωνικό ἢ τό πολιτικό κατεστημένο, ὅταν ἡ χαρισματική καί ἐσχατολογική προοπτική της συμπίεζεται σέ μονολιθική καί ἐγκοσμιοκρατική ὀργάνωση, ὅταν ἡ ἀρχή τῆς θυσίας καί τῆς διακονίας διαστρέφεται σέ ἀπολυταρχική ἐξουσία, πού ἀρνεῖται μάλιστα κάθε ἐποικοδομητική κριτική καί ἐπικαλεῖται τό κῦρος τῆς θείας ἀύθεντίας, γιά νά καλύψει τήν ἀύθαιρεςία καί τήν ἀσυναρτησία, δέν μπορεῖ νά δώσει θετική μαρτυρία»⁵.*

Αὐτές οἱ τόσο ἀληθινές διαπιστώσεις τοῦ σεβαστοῦ Καθηγητῆ, πού ἔγιναν πρὶν ἀπό δεκαετίες, θά μπορούσαν ἴσως νά θεωρηθοῦν καί ἐπιεικεῖς σέ σχέση μέ τήν σημερινή πραγματικότητα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ἢ πρόσφατη ἀντιμετώπιση τοῦ ζητήματος τοῦ κορωνοϊοῦ, ὅπου ἡ Διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, ἀντί νά προτάξει τά ἀγιαστικά μέσα τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, τῆς θείας λατρείας, τῶν ἀγίων λειψάνων καί τῶν ἀγίων εικόνων, τῶν λιτανειῶν καί τῶν θείων μυστηρίων, προσδέθηκε ἀσφυκτικά στό ἄρμα τῆς θεοποιημένης ἐπιστήμης καί ἀποδέχθηκε ἀδιαμαρτύρητα καί παθητικά ὅλα τά ἀντιεκκλησιαστικά κυβερνητικά μέτρα. Παράλληλα, συνέχισε χωρίς διακοπή, χωρίς καμμία ἀναστολή καί χωρίς τόν παραμικρό δισταγμό, τήν «ἀγαστή συνεργασία» της καί τίς οἰκονομικές καί ἄλλες συναλλαγές της μέ τήν Κυβέρνηση καί ταυτίστηκε μαζί της στήν σκληρότητα καί τήν αὐστηρότητα στόν στιγματισμό καί τήν δίωξη εὐλαβῶν ἱερέων καί πιστῶν.

⁵ Μαντζαρίδη Ἰ. Γεωργίου, *Χριστιανική Ἠθική II*, ἐκδ. Π. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2003, σ.151

Όλη αυτή η συμπεριφορά επιβεβαιώνει και καθιστά, όσο ποτέ άλλοτε, επίκαιρους τούς λόγους του Αγίου Ισιδώρου του Πηλουσιώτου: «*Τό πάλαι υπέρ τῶν προβάτων ἀπέθνησκον οἱ ποιμένες, νῦν δέ μᾶλλον αὐτοὶ ἀναιροῦσι τὰ πρόβατα... Τότε τήν ἀρετήν ἤσκουν, νῦν δέ τούς τήν ἀρετήν ἀσκοῦντας ἐξοστρακίζουσι*»⁶. Δηλαδή, παλαιότερα οἱ Ποιμένες πέθαιναν γιά τά πρόβατά τους. Τώρα, ὅμως, αὐτοὶ οἱ ἴδιοι σκοτώνουν τά πρόβατά τους. Τότε ἐξασκοῦνταν στήν ἀρετή, τώρα ὅμως αὐτούς πού ἀσκοῦνται στήν ἀρετή τούς κυνηγοῦν καί τούς διώκουν.

Τά πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, παρά τήν πικρία καί τόν πόνο πού τούς προκαλεῖ ἡ στέρηση τῆς πνευματικῆς πατρότητας, προστρέχουν μέ μεγαλύτερη ἀκόμη θέρμη στήν στοργική μας Μάνα, πού εἶναι ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία. Ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία εἶναι ἡ καλή καί σοφή μας Μάνα, ἡ γαλακτοτροφοῦσα, ἡ παιδαγωγοῦσα, ἡ εἰρηνεύουσα, ἡ ἀναπαύουσα, ἡ συμπάσχουσα, ἡ θεραπεύουσα, ἡ συγχωροῦσα, ἡ ἀγιάζουσα, ἡ οὐρανοδρομοῦσα. Μέσα σ' αὐτήν ἀναγεννιόμαστε πνευματικά, στήν ἀγκαλιά της γαλουχοῦμαστε καί ἀνδρωνόμαστε καί ἐπιτυγχάνουμε τήν σωτηρία μας. Σέ αὐτή τήν Μάνα παραμένει ἀφοσιωμένος ὁ πιστός λαός τοῦ Θεοῦ, διαφυλάσσει ἐνεργῆ τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησιαστική καί δογματική του συνείδηση· διατηρεῖ σέ ἐγρήγορη τά ἐλληνορθόδοξα ἀντανακλαστικά του· ἀγρυπνεῖ, προβληματίζεται, ἐνημερώνεται, δραστηριοποιεῖται ὅσο καί ἂν πικραίνεται, ὅσο καί ἂν λοιδωρεῖται καί ἐπικρίνεται.

Λοιδωρεῖται καί ἐπικρίνεται ὁ λαός τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἀγωνιᾷ καί δραστηριοποιεῖται γιά τήν διαφύλαξη τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς του, ὅταν ἀντιδρᾷ στά σύγχρονα οἰκουμενιστικά ἀνοίγματα, ὅταν ἀντιστέκεται στά σχέδια καί τίς ἐπιταγές τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καί ἀρνεῖται τήν ποδηγέτησή του στά συστήματα ἐλέγχου, στόν ἰσοπεδωτικό ψηφιακό μετασχηματισμό, στήν θεοποίηση τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς ἐπιστήμης καί τόν μετανθρωπισμό τῆς Νέας Ἐποχῆς.

Λοιδωρεῖται ὁ πιστός λαός τοῦ Θεοῦ, χαρακτηριζόμενος καί στιγματοζόμενος γιά ἄκρατο ζηλωτισμό καί φονταμενταλισμό καί ἐπικρίνεται γιά δῆθεν ἀνυπακοή πρός τήν Ἐκκλησία ἀπό τούς ἴδιους τούς ποιμένες του, πού αὐτοαναγορεύονται σέ ἀπόλυτους καί μοναδικούς ἐκφραστῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἀκόμη καί ὅταν οἱ ἴδιοι δέν εἶναι «ἐπόμενοι τοῖς ἀγίοις πατέρας» καί ὅταν οἱ ἀποφάσεις τους δέν εἶναι «ἐν Ἰησοῦ Χριστοῦ γνώμη»⁷.

⁶ Αγίου Ισιδώρου του Πηλουσιώτου, *Τέρακι πρεσβυτέρω*, PG 78, 905-908

⁷ Αγ. Ιγνατίου Αντιοχείας, *Πρός Ἐφεσίους* 3,2, Ἀποστολικοί Πατέρες, Ἄπαντα τά Ἔργα τ. 4, ΕΠΕ, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 78

Ἡ σημασία τοῦ ὄρου «ὕπακοή στήν Ἐκκλησία»

«Τό συνοδικό σύστημα ἀπό μόνο του δέν διασφαλίζει μηχανιστικά τήν ὀρθότητα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Αὐτό γίνεται μόνο, ὅταν οἱ συνοδικοί Ἐπίσκοποι ἔχουν μέσα τους ἐνεργοποιημένο τό Ἅγιο Πνεῦμα καί τήν Ὑποστατική Ὁδό, τό Χριστό δηλαδή, ὅποτε ὡς συν-οδικοί (ὡς αὐτοί δηλαδή πού πηγαίνουν ἐπί τῆς ὁδοῦ πού εἶναι ὁ Χριστός, μαζί μέ τόν Χριστό) εἶναι στήν πράξη καί “ἐπόμενοι τοῖς ἀγίοις πατράσι”»⁸.

Αναμφίβολα, ὁ Ἐπίσκοπος εἶναι «εἰς τύπον καί τόπον Χριστοῦ» καί τό κέντρο ἐνότητος μέσα στήν Ἐκκλησία· εἶναι ὁ ἀρχιερέας, ὁ ἀρχιδιδάσκαλος καί ὁ ἀρχιποιμένας μέσα στήν ἐπισκοπή του. Ὅλα πρέπει νά γίνονται «μετά γνώμης τοῦ ἐπισκόπου», ἀλλά καί ὁ Ἐπίσκοπος, βέβαια, ὀφείλει νά εἶναι «ἐν Ἰησοῦ Χριστοῦ γνώμη»⁹. Ὁ Ἅγιος Ἰγνάτιος μᾶς προτρέπει νά συμβαδίζουμε μέ τήν γνώμη τοῦ Θεοῦ, ἐπειδή καί ὁ ἴδιος ὁ Χριστός εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Πατέρα, ὅπως καί οἱ Ἐπίσκοποι ἀκολουθοῦν τήν γνώμη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ: «διά τοῦτο προέλαβον παρακαλεῖν ὑμᾶς, ὅπως συντρέχητε τῇ γνώμῃ τοῦ Θεοῦ. Καί γάρ Ἰησοῦς Χριστός... τοῦ Πατρός ἡ γνώμη, ὡς καί οἱ ἐπίσκοποι... ἐν Ἰησοῦ Χριστοῦ γνώμη εἰσίν»¹⁰. Κατά συνέπεια, ἡ μόνη ἀπροϋπόθετη ὀφειλόμενη ὑπακοή τῶν πιστῶν εἶναι αὐτή στόν Θεό Πατέρα καί στόν Χριστό, πού εἶναι ἡ γνώμη τοῦ Πατέρα. Ἡ ὑπακοή στόν Ἐπίσκοπο καί σέ ὅποιον ἄλλο, προϋποθέτει αὐτός νά ἀκολουθεῖ τήν γνώμη τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος θέτει μέ ἀπόλυτη σαφήνεια τά ὅρια τῆς ὑπακοῆς τῶν πιστῶν στους Ἐπισκόπους σέ θέματα ἀντίθετα πρός τήν πίστη τους: «Πῶς λοιπόν ὁ Παῦλος λέγει, “νά ὑπακοῦτε καί νά ὑποτάσσεσθε στους προϊσταμένους σας”; Ἀφοῦ εἶπε προηγουμένως, “νά ἀναλογίζεσθε τήν ὅλη πορεία τῆς ζωῆς τους καί νά μιμῆσθε τήν πίστι τους”, κατόπιν πρόσθεσε, “νά ὑπακοῦτε καί νά ὑποτάσσεσθε στους προϊσταμένους σας”. Τί λοιπόν θά συμβῆ, λέγει, ὅταν εἶναι κακός καί δέν τόν ὑπακοῦμε; Κακός, πῶς τό ἐννοεῖς; ἐάν εἶναι τέτοιος ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως, ἀπόφευγέ τον καί ἀπομακρύνσου ἀπ’ αὐτόν, ὄχι μόνο ἂν εἶναι ἄνθρωπος, ἀλλά κι’ ἂν ἀκόμη εἶναι ἄγγελος πού κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό· ἐάν ὁμως εἶναι κακός ὡς πρός τήν ἰδιωτική

⁸ Δημητρίου Τσελεγγίδη, Καθηγητῆ Δογματικῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., Ἡ Συνοδικότητα, ὡς ἀγιοπνευματικός τρόπος ὀριοθέτησεως τῆς πίστεως καί τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας καί οἱ θεολογικές προϋποθέσεις της, Ἀντιαιρετικό Σεμινάριο Ἰ. Μ. Γλυφάδας, 17-10-2016, <http://epomeni-tois-agiois-patras.blogspot.com/2016/11/blog-post.html>

⁹ Ἁγ. Ἰγνατίου Ἀντιοχείας, Πρὸς Ἐφεσίους 3,2, Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Ἄπαντα τὰ Ἔργα τ. 4, ΕΠΕ, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 78

¹⁰ Ἁγ. Ἰγνατίου Ἀντιοχείας, ὁ.π., σ. 78

του ζωή, μὴν ἀσχολῆσαι μ' αὐτήν... ἀφοῦ καί τό, “μὴ κρίνετε, γιά νά μὴ κριθῆτε”, ἀναφέρεται στόν τρόπο ζωῆς, κι' ὄχι στήν πίστι»¹¹.

Ὅπως παρατηρεῖ ὁ π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, «τήν πλήρη ἱκανότητα νά διδάσκει δέν τήν ἔχει λάβει ὁ ἐπίσκοπος ἀπό τό ποιμνιό του, ἀλλά ἀπό τόν Χριστό, μέσω τῆς Ἀποστολικῆς διαδοχῆς. Ἄλλ' ἡ πλήρης αὐτή ἱκανότης, πού ἔχει δοθῆ σ' αὐτόν, εἶναι ἱκανότης τοῦ νά φέρῃ τή μαρτυρία τῆς καθολικῆς ἐμπειρίας τῆς Ἐκκλησίας. Περιορίζεται ἀπό τήν ἐμπειρία αὐτήν. Ἐπομένως, σέ ἐρωτήματα περί πίστεως, ὁ λαός πρέπει νά κρίνει ἀνάλογα μέ τή διδασκαλία του. Τό καθῆκον τῆς ὑπακοῆς παύει νά ἰσχύει, ὅταν ὁ ἐπίσκοπος ξεφεύγει ἀπό τό καθολικό πρότυπο, ὅποτε ὁ λαός ἔχει τό δικαίωμα νά τόν κατηγορήσει ἀκόμη καί νά τόν καθαιρέσει»¹².

Καί ἐπισημαίνει, ἐπίσης, ὁ μέγας αὐτός θεολόγος, ὅτι «ὁ ἐπίσκοπος πρέπει ν' ἀγκαλιάσει μέσα του ὅλη του τήν Ἐκκλησία· πρέπει νά ἐκδηλώσει, νά φανερώσει τήν ἐμπειρία καί τήν πίστι της. Δέν πρέπει νά ὀμιλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλά ἐν ὀνόματι τῆς Ἐκκλησίας, “*ex consensu ecclesiae*”». Καί καταλήγει ὅτι «τὸ ὄλο σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἔχει τὸ δικαίωμα νά ἐπαληθεύει, ἢ, γιά νά εἴμαστε περισσότερο ἀκριβεῖς, τὸ δικαίωμα, καί ὄχι μόνο τό δικαίωμα, ἀλλά τὸ καθῆκον τῆς “ἐπιβεβαιώσεως”. Μ' αὐτήν τήν ἔννοια οἱ Πατριάρχες τῆς Ἀνατολῆς ἔγραψαν στή γνωστὴ Ἐγκύκλιο Ἐπιστολῆ τοῦ 1848 ὅτι “ὁ λαός ὁ ἴδιος ἀπὸ μόνος του ὑπῆρξεν ὁ ὑπερασπιστὴς τῆς θρησκείας”»¹³. Καί ἄλλοῦ συμπληρώνει: «Οἱ ἐπίσκοποι λοιπὸν ἐνεργοῦν ὡς οἱ ἀντιπρόσωποι συγκεκριμένων τοπικῶν ἐκκλησιῶν καί αὐτές οἱ ἴδιες οἱ ἐκκλησίες, ὀλόκληρη ἡ Ἐκκλησία ἐνεργεῖ ἐν τῷ προσώπῳ τους»¹⁴.

Καί ὁ μακαριστὸς Γέροντας Γεώργιος Καψάνης ἔγραφε γιά τό ἴδιο ζήτημα: «Ὅσον ἀφορᾷ δέ εἰς τήν διοίκησιν καί τήν διδασκαλίαν, ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ εἶναι θεμελιώδης, ἐφ' ὅσον οὗτος, χαρισματοῦχος ὢν καί διδακτὸς Θεοῦ, ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ κλήρου τήν ἀγρυπνοῦσαν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις μαρτυρεῖ (κρίνει, διακρίνει, ἐγκρίνει καί ἀποδέχεται, ἢ κατακρίνει καί ἀπορρίπτει) τήν διδασκαλίαν καί τὰς πράξεις τῆς ἱεραρχίας, ὡς ἀπεφάνθησαν καί οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ αὐτῶν τῆς 6^{ης} Μαΐου 1848»¹⁵.

¹¹ Ἀγ. Ἰω. Χρυσοστόμου, Ὑπόμνημα εἰς τήν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολήν, Ὁμιλία ΙΔ', 1, ΕΠΕ 25, σ. 372.

¹² π. Γ. Φλωρόφσκυ, *Θέματα Ὀρθοδόξου Θεολογίας*, ἐκδ. Ἄρτος Ζωῆς, Ἀθήνα 1989, σελ. 207

¹³ π. Γ. Φλωρόφσκυ, *ὁ.π.*, σελ. 207

¹⁴ π. Γ. Φλωρόφσκυ, *Τὸ σῶμα τοῦ ζῶντος Θεοῦ, Μία ὀρθόδοξη ἐρμηνεία τῆς Ἐκκλησίας*, ἐκδ. Ἄρμος, Ἀθήνα 1999, σελ. 80-83

¹⁵ Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, *Ἡ ποιμαντικὴ διακονία κατὰ τοὺς ἱερούς Κανόνας*, Πειραιεύς 1976, σ. 110-112

Ἡ ὑπακοή ὡς ἐξουσιαστική ἐπιβολή

Στίς ἡμέρες μας, διαπιστώνουμε μέ βαθειά λύπη ὅτι ἡ «ὑπακοή στήν Ἐκκλησία», πού προβάλλεται καί ἀπαιτεῖται ἀπό τήν πλειονότητα τῶν Ἐπισκόπων, ἔχει τίς περισσότερες φορές τήν ἔννοια τῆς πειθαρχίας καί τῆς τυφλῆς συμμόρφωσης σέ ἐντολές καί αὐθαίρετες ἐπιλογές, χωρίς θεολογικές προϋποθέσεις. Πρόκειται γιά τό φαινόμενο, πού ἐπικράτησε ὡς «δεσποτισμός» ἢ «δεσποτοκρατία» καί πού συνίσταται, κυρίως, στήν προβολή καί τήν χρήση τῆς ἐπισκοπικῆς αὐθεντίας, ὄχι ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀγιοπνευματικῆς ἐμπειρίας καί Χάριτος, ἀλλά ὡς ἀπότοκο τοῦ ἀξιώματος (μέ τήν διοικητική καί ἐξουσιαστική του μορφή) καί τῶν «δικαιωμάτων» πού αὐτό συνεπάγεται.

Κύρια συμπτώματα αὐτῆς τῆς θλιβερῆς παθογένειας, πού ὑποδηλώνουν αὐτήν τήν ιδιότυπη νέα βαυαροκρατία στόν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ὁ αὐταρχισμός, ὁ συγκεντρωτισμός, ἡ ἀποκοπή τοῦ σώματος τῶν Ἀρχιερέων ἀπό τόν λαϊκό παραδοσιακό κορμό, ἡ μετατροπή τους σέ κρατικούς ὑπαλλήλους καί ἀξιωματούχους καριέρας, ἡ σταδιακή ἀποξένωσή τους ἀπό τά ποιμαντικά τους καθήκοντα καί τήν φροντίδα τοῦ λαοῦ, ἡ ἀποστροφή πρὸς τούς ἱερεῖς, τούς μοναχούς καί τόν πιστό λαό, πού ἐκδηλώνεται μέ μία βαθειά ὑποτίμηση καί μία ἐξουσιαστική καί ἰδιοκτησιακή ἔκφραση κυριαρχίας.

Πρόκειται οὐσιαστικά γιά τήν κατάλυση τῆς συνοδικότητος καί τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας καί τήν διαμόρφωση καί ἐπιβολή ἑνός ἐπισκοπο-ιεροκρατικοῦ συγκεντρωτικοῦ συστήματος διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, στηριγμένο σέ παπικά πρότυπα καί παπικές προδιαγραφές.

Ἡ ἀρχή τῆς συνοδικότητος

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἱεραρχικά δομημένη καί λειτουργεῖ, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, συνοδικά. Αὐτό σημαίνει ὅτι σέ καμμία περίπτωση δέν λειτουργεῖ ἱεροκρατικά, ἐπειδή ἡ ἱεροκρατία ἀκυρώνει τή συνοδικότητα τῆς Ἐκκλησίας στόν τρόπο διοικήσεώς της, ἡ φερεγγυότητα τῆς ὁποίας διασφαλίζεται ἀπαραιτήτως ἀπό τήν διαχρονική συμφωνία τῶν Ἁγίων Πατέρων (consensus patrum) καί ἀπό τήν δογματική συνείδηση τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας (λαϊκῶν, μοναχῶν καί κληρικῶν). Ἄλλωστε, ὅπως τονίζει ὁ Καθηγητής κ. Τσελεγγίδης: *«Στά δογματικά θέματα, ὡς γνωστόν, ἡ ἀλήθεια δέν βρίσκεται στήν πλειονοψηφία τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων. Ἡ ἀλήθεια καθεαυτήν εἶναι πλειοψηφική, γιατί στήν Ἐκκλησία ἡ ἀλήθεια εἶναι*

Υποστατική πραγματικότητα»¹⁶. Ἡ Ἀλήθεια εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Γι' αὐτό καί ἕνας ἀκόμη, ὅταν τήν ἐκφράζει, αὐτή πλειοψηφεῖ ἔναντι τῶν ἄλλων, ὅσοι κι ἄν εἶναι αὐτοί. Ὅπως πολύ εὐστοχα παρατηροῦσε ὁ μακαριστός Ἐπίσκοπος Ἐρζεγοβίνης Ἀθανάσιος Γιέφτιτς, δέν ὑπάρχει συνοδική ἐξουσία στήν Ἐκκλησία, ἀλλά συνοδικότητα ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι: «...δέν ὑπάρχει ἐξουσία στήν Ἐκκλησία, ἀλλά ὑπάρχουν Συνοδικότητα καί συμφωνία· ...τό Ἅγιον Πνεῦμα ὁδηγεῖ τήν Ἐκκλησία καί ἐμεῖς ἀναπνέουμε τό Ἅγιον Πνεῦμα...»¹⁷. Αὐτή τήν παράδοση ἔχει διασώσει ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία καί ἡ διαχρονική μαρτυρία τῶν Ἁγίων μας: Παράδοση εἶναι «ὅ,τι πανταχοῦ, πάντοτε καί ὑπό πάντων ἐπιστεύθη»¹⁸.

«Ἐρμηνευτικό “κλειδί” γιά τήν διαπίστωση τῆς γνησιότητας τοῦ φρονήματος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ δογματική συνείδηση τοῦ πληρώματός της. Ἡ δογματική συνείδηση νοεῖται ὡς πνευματική γνώση, πού γεννιέται –χαρισματικῶς– στήν καρδιά τῶν πιστῶν ἀπό τήν ἀγιοπνευματική ἄκτιστη Χάρη τοῦ Ἁγίου Χρίσματος τους. Γι' αὐτό καί ἡ δογματική συνείδηση τῶν πιστῶν εἶναι τελείως ἀνεξάρτητη ἀπό τήν κατά κόσμον μόρφωσή τους καί ἀπό τήν ἐνδεχόμενη διανοητική ἢ μή διανοητική ἐνασχόλησή τους. Μέ τόν τρόπο αὐτό, ἡ δογματική συνείδηση τῶν μελῶν ὅλης τῆς Ἐκκλησίας ἀναδεικνύεται σέ ὑπέρτατο κριτήριο τῆς ἀληθείας»¹⁹.

Τό ἐπισκοπο-ιεροκρατικό συγκεντρωτικό σύστημα - ἡ κατάλυση τῆς συνοδικότητας

Τό ἐπισκοπο-ιεροκρατικό συγκεντρωτικό –παπικοῦ τύπου καί προδιαγραφῶν– σύστημα διοίκησης τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τελείως ξένο πρὸς τήν Ὁρθοδοξία. Τό ἴδιο ξένη, αὐθαίρετη καί παραπλανητική εἶναι ἡ ἐντύπωση, πού ἐσκεμμένα καλλιεργεῖται, ὅτι δῆθεν ἡ Ἐκκλησία ταυτίζεται μέ τό ὄργανο Διοίκησής της, πού εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι. Ἔχει, ἔτσι, ἐπικρατήσει ἡ θεολογικῶς ἀπαράδεκτη συνήθεια νά ἐπαναλαμβάνουν πολλοί καί νά ἐπικαλοῦνται τήν λανθασμένη θέση «ὅ,τι πεῖ ἡ Ἐκκλησία» ἢ «ἐμεῖς θά κά-

¹⁶ Καθηγ. Δημ. Τσελεγγίδη, *Ἐπιστολή πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν ὄψει τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου*, 10-2-2016, <http://epomeni-tois-agiouis-patrasi.blogspot.com/2016/02/o.html#more>

¹⁷ Ἐπισκόπου Ἐρζεγοβίνης Ἀθανασίου, *Συνέντευξη* στό ραδιοτηλεοπτικό σταθμό RTV Kim. Βλ. σχ. <https://www.romfea.gr/patriarxeia-ts/patriarxeio-serbias/32668-episkopos-athanasios-gieftits-den-uparxei-sunodiki-ejousia-stin-ekklisia-alla-sunodikotita>, 30/10/2020

¹⁸ Ἁγίου Βικεντίου, ἐπισκόπου Λειρίνου (450μ.Χ.), στό «*Πῶς ἔγινε ὁ Πάπας “ἀλάθτος”*», Πρ. Γεωργίου Δ. Μεταλληνοῦ, *Πρότυπες Θεσσαλικές Ἐκδόσεις* Ἀθήνα, Τρίκαλα 2002, σελ. 61- 62

¹⁹ Καθηγ. Δημ. Τσελεγγίδη, *Ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας*, στό περιοδικό «Ἡ Σύνοδος τῆς Κρήτης: Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος», ἔκδ. Συνάξεως Ὁρθοδόξων Ρωμηῶν «Φώτης Κόντογλου», Σεπτέμβριος 2016, σελ. 54

νουμε ύπακοή στην Έκκλησία», έννοώντας τούς Έπισκόπους ή την Σύνοδο τῶν Έπισκόπων, ἀκόμη καί ὅταν αὐτοί φρονοῦν ἢ ἀποφασίζουν ἀντίθετα πρὸς τὴν Ὁρθόδοξη πίστη.

Σύμφωνα μέ τόν Καθηγητή τῆς Δογματικῆς κ. Δημήτριο Τσελεγγίδη, «*ὑπάρχει σαφῆς διάκριση ἀνάμεσα στήν Έκκλησία, καθεαυτήν, -ὡς Θεανθρωπίνου μυστηριακοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ- καί τὴν Διοίκηση τῆς Έκκλησίας, ἡ ὁποία ἐκφράζει πράγματι τὴν Έκκλησία, μόνον ὁμως ὑπὸ συγκεκριμένες καί σαφεῖς προϋποθέσεις*»²⁰.

Αναφερόμενος, ἐπίσης, ὁ ἱερός Χρυσόστομος στήν «*ἀνθρωπίνην διαίρεσιν*» τῶν μελῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος σέ «*πρόβata καί ποιμένες*», παρατηρεῖ: «*πρόβata καί ποιμένες πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην εἰσί διαίρεσιν, πρὸς δέ τὸν Χριστόν πάντες πρόβata καί γάρ οἱ ποιμαίνοντες καί οἱ ποιμαινόμενοι ὑφ' ἑνός, τοῦ ἄνω Ποιμένος, ποιμαίνονται*»²¹. Ἡ διάκριση, λοιπόν, κληρικῶν καί λαϊκῶν στή λειτουργική γλώσσα, ὅπως γενικότερα στή ζωὴ τῆς Έκκλησίας, εἶναι λειτουργική καί ὄχι ταξική. Ἡ ἴδια ἢ φύση τῆς Έκκλησίας ἀποκλείει τὴν κοσμική διαφοροποίηση τῶν μελῶν της σέ ἄρχοντες καί ἀρχομένους, κυρίους καί ὑποτελεῖς. Σκοπὸς συνόλης τῆς ζωῆς τῆς Έκκλησίας εἶναι ὁ καταρτισμὸς τῶν ἀγίων²².

Ὁ μακαριστὸς π. Γεώργιος Μεταλληνὸς παρατηροῦσε πολὺ εὐστοχα ὅτι «*μία παρα-παράδοση (καί οὐσιαστικά ἀντι-παράδοση) ἔχει παρασιτικά εἰσχωρήσει στή ζωὴ μας καί γι' αὐτὸ ἐπικρατεῖ ἢ σφαλερὰ ἐντύπωση, ὅτι ἔχουμε μία τάξη ἀρχόντων (πριγκήπων) στήν Έκκλησία καί μία τάξη ἀρχομένων. Περιττὸ νά ποῦμε, ὅτι τέτοιες ἀντιλήψεις φεουδαρχικοῦ χαρακτήρα εἶναι συνέπεια τῶν μακροχρονίων ἐπιρροῶν, πού δεχθήκαμε ὡς ὑπόδουλη Ρωμηοσύνη ἀπὸ τὴ Φραγκιά καί τὴν Τουρκιά καί ἀπὸ τίς ὁποῖες καταταλαιπωρούμεθα ἀκόμη*»²³.

Τό σῶμα τῆς Έκκλησίας, μέ κεφαλή τόν Χριστό, τό συναποτελοῦν οἱ Έπίσκοποι, ἱερεῖς, μοναχοί καί λαϊκοί, ἡ δέ συνείδηση τοῦ Έκκλησιαστικοῦ σώματος (φύλαξ τῶν ἱερῶν δογμάτων), δέν εἶναι δυνατόν νά διεκδικηθεῖ ἀπὸ καμμία a priori αὐθεντία, αὐτονομημένη ἀπὸ τό σύνολο ἐκκλησιαστικό σῶμα.

²⁰ Καθηγ. Δημ. Τσελεγγίδη, ὁ.π., σελ. 61

²¹ Αγ. Ἰω. Χρυσοστόμου, *Εἰς τὴν Ανάληψιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ*, PG 52,784

²² βλ. *Ἐφ.σ.* 4,11-12: «*καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ*»

²³ Πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνοῦ, *Ἐνορία καί Έκκλησία*, ἐκδ. Ὁρθοδόξου Κυψέλης, σελ. 16

Ἡ «Σύνοδος» τῆς Κρήτης

Αὐτή ἡ ἀγιοπατερική παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας καταπατήθηκε βάνουσα στήν «Σύνοδο» τῆς Κρήτης. Ὁ πιστός λαός, οἱ κληρικοί, οἱ μοναχοί, ἀκόμη καί ἡ πλειοψηφία τῶν Ἐπισκόπων παραθεωρήθηκαν, παραγκωνίστηκαν, περιθωριοποιήθηκαν, ἀγνοήθηκαν καί ἐξαπατήθηκαν ἀπό αὐτή τήν «Σύνοδο». Οἱ ἐμπνευστές καί ὀργανωτές τῆς ἐπεχείρησαν μέ βίαιο καί ἐξουσιαστικό τρόπο νά ἀναβιβάσουν, ἀπροϋπόθετα, σέ ἀπόλυτη αὐθεντία μόνον τόν συνοδικό θεσμό.

Πάνω σέ αὐτό τό μονομερές καί συγκεντρωτικό σύστημα ἀποφάσεων ὀργανώθηκε ἐπίσης –καί συνεχίζει νά ὀργανώνεται–, ἡ θεμελίωση ἑνός Πρώτου –ἄνευ ἴσων– καί στήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή. Αὐτή ἡ συγκεντρωτική τακτική ἐκφράστηκε στό Κείμενο «*Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τόν λοιπόν χριστιανικόν κόσμον*», ὅπου ἀναφέρεται ὅτι: «*ἡ διατήρησις τῆς γνησίας ὀρθοδόξου πίστεως διασφαλίζεται μόνον διὰ τοῦ συνοδικοῦ συστήματος, τό ὁποῖον ἀνέκαθεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπετέλει τήν ἀνωτάτην αὐθεντίαν ἐπί θεμάτων πίστεως καί κανονικῶν διατάξεων*»²⁴.

Ἡ «Σύνοδος» τῆς Κρήτης δέν ἦταν οὔτε Σύνοδος ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν καί ὄλων τῶν Ἐπισκόπων (δέν συμμετεῖχαν τέσσερις Τοπικές Ἐκκλησίες καί τό σύνολο τῶν Ἐπισκόπων), οὔτε Μεγάλη καί Ἁγία, ἀλλά ἀπετέλεσε στήν πραγματικότητα μία ιδιότυπη ἀριστίνδην Σύνοδο, μία Σύνοδο Προκαθημένων καί ὄχι μία Πανορθόδοξη Σύνοδο. Δικαίωμα συμμετοχῆς εἶχαν μόνον οἱ Προκαθήμενοι τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν καί 24 Ἐπίσκοποι ἀπό κάθε Τοπική Ἐκκλησία. Οἱ Ἐπίσκοποι αὐτοί εἶχαν ἕναν καθαρά διακοσμητικό ρόλο καί ἦταν ἀπλοί παρατηρητές, ἀφοῦ δέν εἶχαν δικαίωμα ψήφου, στερούμενοι, ἔτσι, τό ἱερό, μοναδικό καί ἀναφαίρετο δικαίωμά τους, πού ἀποτελεῖ καί ἀδήριτη δέσμευση καί ὑποχρεωτικότητα ἐπιτακτική.

Πρόκειται πραγματικά γιά μία πρωτοφανή μεθόδευση, πού ἀποτελεῖ μοναδικό παγκόσμιο φαινόμενο στά ὀρθόδοξα ἐκκλησιαστικά χρονικά. Εἶναι νά ἀπορεῖ κανεῖς, πῶς Ἐπίσκοποι ὁμοιόβαθμοι τῶν Πατριαρχῶν καί τῶν Ἀρχιεπισκόπων, καταδέχθηκαν τέτοια προσβολή, σύρθηκαν ἀδιαμαρτύρητα σ' αὐτήν τήν ψευδοσύνοδο καί ἐπέτρεψαν εἰς ἑαυτούς τήν ὑποβάθμισή τους σέ ρόλο ἀπλοῦ συμβούλου καί παρατηρητοῦ γιά τόσο σοβαρές ἀποφάσεις σέ τόσο σπουδαῖα δογματικά καί ἐκκλησιολογικά θέματα. Ὁ παραγκωνισμός καί ἡ φίμωσή τους καί ἡ ἐπιλεκτική συμμετοχή μιᾶς ὀλι-

²⁴ Κείμενο Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου (16-25 Ἰουνίου 2016) *Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τόν λοιπόν χριστιανικόν κόσμον*, ἄρθρο 22, https://holycouncil.org/rest-of-christian-world_el

γαρχίας ἐκλεκτῶν, χωρίς ἀκόμη καί αὐτοί νά ἔχουν δικαίωμα ψήφου, συνιστᾷ τήν πλήρη καί πρωτοφανή στήν Ἐκκλησία ἀπαξιοτική κένωση τοῦ Ἐπισκόπου καί οὐσιαστικά τόν πλήρη πνευματικό εὐνουχισμό τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος.

Ἡ «Σύνοδος» τῆς Κρήτης καταστρατήγησε τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία, κατέλυσε κυριολεκτικά τήν συνοδικότητα, κατεπάτησε βάνουσα ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν καί Τοπικῶν Συνόδων, ἀγνόησε καί ἀπέρριψε τήν ἀγιοπατερική Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας καί τήν ἀγιοπνευματική ὀρθόδοξη θεολογία μας. Γι' αὐτό καί ἡ γρηγοροῦσα συνείδηση τοῦ εὐλαβοῦς πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας μας ἀρνήθηκε νά ἀποδεχθεῖ τά τετελεσμένα αὐτῆς τῆς «Συνόδου» καί τήν ἀκύρωσε ἤδη στήν πράξη, ὡς ψευδοσύνοδο.

Μέ τήν ψευδοσύνοδο τῆς Κρήτης νομιμοποιήθηκε ὁ ἀποκλεισμός τοῦ πιστοῦ λαοῦ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος δέν γνώριζε ἀπολύτως τίποτε οὔτε γιά τό περιεχόμενο οὔτε γιά τήν θεματολογία αὐτῆς τῆς Συνόδου· οὐδέποτε πληροφορήθηκε κάτι σχετικό μέ τήν Σύνοδο αὐτή, οὐδέποτε συμμετεῖχε στήν διαδικασία προπαρασκευῆς της καί οὐδέποτε ἐνέκρινε τά πρὸς συζήτηση θέματά της.

Νομιμοποιήθηκε, ἐπίσης, ἡ συμμετοχή τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στό Π.Σ.Ε., στό συνονθύλευμα αὐτό αἰρέσεων καί κακοδοξιῶν, καθὼς καί ἡ μέχρι τώρα πορεία καί συμμετοχή στοὺς θεολογικούς διαλόγους καί τά ἀπαράδεκτα καί ἀντορθόδοξα κείμενα πού παρήχθησαν σέ αὐτούς καί ἀναγνωρίστηκαν μέ τήν «Σύνοδο» τῆς Κρήτης.

Κυρίως, ὅμως, ἀποφασίστηκε καί ἐπιβλήθηκε ἡ ἐκκλησιαστικοποίηση ὅλων τῶν αἰρέσεων (κάτι πρωτοφανές στά ἐκκλησιαστικά χρονικά!), μέ τήν σύμφωνη γνώμη μάλιστα καί τῆς Συνοδικῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Θά πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί οἱ Συνοδικοί Ἀρχιερεῖς **ἀνέτρεψαν πλήρως** τήν ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας τοῦ Μαΐου τοῦ 2016. Σύμφωνα μέ τήν ἀπόφαση-πρόταση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, στά πρὸς ἐπικύρωση κείμενα τῆς Μεγάλης Συνόδου, ἡ Ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶχε λάβει σαφὴ ἐντολή: «ὅπου ὑπάρχει ἡ λέξη “Ἐκκλησία” καί ἀναφέρεται στοὺς ρωμαιοκαθολικούς καί στοὺς προτεστάντες, θά πρέπει νά ἀντικατασταθεῖ μέ τούς ὄρους “ὁμολογία” ἢ “χριστιανικὴ κοινότητα”»²⁵. Ἡ ὀρθοδοξώτατη αὐτὴ ἀπόφαση τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού ἐλήφθη στίς 25 Μαΐου 2016, ἄλλαξε σκανδαλωδῶς ἐν μιᾷ νυκτί. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί οἱ 23

²⁵ Μαρίας Ἀντωνιάδου, *Τό παρασκήνιο τῆς Συνόδου πού «ἐξόρισε» τοὺς καθολικούς*, Τό Βῆμα, 25/11/2022,

<https://www.tovima.gr/2016/05/28/society/to-paraskinio-tis-synodoy-poy-eksorise-toys-katholikouys/>

Ἀρχιερεῖς πού μετεῖχαν στήν Ἀντιπροσωπεία, πλήν τοῦ Μητροπολίτου Ναυπάκτου κ. Ἱεροθέου, προχώρησαν σέ μία ὠμή παραβίαση τῆς ἐντολῆς πού εἶχαν λάβει ἀπό τήν ΙΣΙ. Ἀποφάσισαν νά κατατεθεῖ μία νέα πρόταση, ἥτοι «*ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποδέχεται τήν ἱστορικήν ὀνομασίαν ἄλλων ἑτεροδόξων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καί Ὁμολογιῶν*». Λειτουργήσαν, δηλαδή, μέ ἀπόλυτα ἀντισυνοδικό τρόπο, ὑπερβαίνοντας τήν ἐξουσιοδότηση πού εἶχαν λάβει ἀπό τό ἀνώτατο ὄργανο τῆς Ἐκκλησίας, πού εἶναι ἡ Ἱεραρχία, καί **δίδοντας πρῶτοι αὐτοί τό παράδειγμα τῆς ἀνυπακοῆς στήν Διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας, πού τόσο ἐπικαλοῦνται καί ἀπαιτοῦν ἀπό τούς ἄλλους.**

Παραπλανητική Ἐγκύκλιος τῆς Ἱεραρχίας γιά τήν ἀποτίμηση τῆς «Συνόδου» τῆς Κρήτης

Αὐτό τό βαρύτατο ἀτόπημα τῶν Συνοδικῶν Ἀντιπροσώπων στήν «Σύνοδο» τῆς Κρήτης, τήν ἀνατροπή, δηλαδή, τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεραρχίας καί τήν ἐκκλησιαστικοποίηση τῶν αἱρέσεων, ἀκολούθησε, δυστυχῶς, ἕνα ἀκόμη μεγαλύτερο ὀλισθήμα. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅταν κλήθηκε νά ἀποτιμήσει τήν «Σύνοδο» τῆς Κρήτης, ἀντί νά στιγματίσει καί νά καταδικάσει τήν ἀνατροπή καί τήν καταπάτηση τῆς προηγούμενης ἀποφάσεως της καί νά ἐπιτιμήσει ὅσους τήν διέπραξαν, προχώρησε οὐσιαστικά στήν συγκάλυψη τοῦ ὅλου θέματος μέ τήν ἔκδοση μίας παραπλανητικῆς καί ἀναληθοῦς Ἐγκυκλίου.

Συγκεκριμένα, στίς 23 καί 24 Νοεμβρίου 2016 συνεδρίασε ἐκτάκτως ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ ἀποκλειστικό θέμα τήν ἀποτίμηση τῆς «Συνόδου» τῆς Κρήτης. Ὁ πιστός λαός τοῦ Θεοῦ ἀνέμενε, ἔστω καί τότε, ἀπό τήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τόν ἐντοπισμό τῶν ἐσφαλμένων καί ἀντορθόδοξων ἐπιλογῶν καί ἀποφάσεων τῆς «Συνόδου» τῆς Κρήτης καί τήν διόρθωσή τους. Οἱ προσδοκίες, ὅμως, αὐτές τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, δυστυχῶς, διαψεύστηκαν παντελῶς καί παταγωδῶς.

Ἀφοῦ παρήλθαν δύο περίπου μῆνες ἔντονων παρασκηνιακῶν πιέσεων καί διεργασιῶν, ἐκδόθηκε τόν Ἰανουάριο τοῦ 2017 ἡ Ἐγκύκλιος 49 πρὸς τόν Λαό, μέ σκοπό τήν ἐνημέρωση τῶν πιστῶν γιά τήν λεγομένη «Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος» τῆς Κρήτης.

Στήν πρώτη ἀνάγνωσή του, τό κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου ἀποπνέει ἔντονα μία ἐργώδη προσπάθεια ἐξωραϊσμοῦ τῆς πραγματικότητος· μία ἐργώδη – ἴσως καί ἀγωνιώδη – προσπάθεια κατεναυσμοῦ τῶν ἀντιδράσεων καί ἀνευρέσεως μίας ὑποτιθέμενης χρυσοῦς τομῆς, μίας ἰσορροπίας ἀνάμεσα στίς

άντικρουόμενες καί σφοδρά άντιπαρατιθέμενες άπόψεις στους κόλπους τής Ίεραρχίας, μέ άποτέλεσμα νά άφήνει στόν άναγνώστη έντονη τήν αίσθηση τής άντιφατικότητας καί τής έσκεμμένης άσάφειας.

Θά μπορούσε νά παρατηρήσει κανείς, ότι ή Έγκύκλιος αύτή κινείται ούσιαστικά σέ μία εικονική πραγματικότητα, παντελώς ξένη πρός ό,τι πραγματικά διαδραματίστηκε καί άποφασίστηκε στήν Κρήτη, ότι αναφέρεται σέ μία άλλη Σύνοδο καί όχι σέ αύτή τής Κρήτης.

Παραθέτουμε ένδεικτικά τήν άναφορά στό σημείο Ε΄ τής Έγκυκλίου: «Ο διάλογος κυρίως μέ τούς έτεροδόξους χριστιανούς (άλλες χριστιανικές όμολογίες – αίρέσεις) γίνεται μέ βάση τό χρέος τής Έκκλησίας...»²⁶. Παρατηρούμε πώς έδω οί έτερόδοξοι χριστιανοί αναφέρονται ως «άλλες χριστιανικές όμολογίες – αίρέσεις», ώστε νά δίδεται έσκεμμένα ή έντύπωση, ότι άνάλογη δήθεν άναφορά ύπήρξε καί στήν «Σύνοδο» τής Κρήτης, ένω εκεί οί έτερόδοξοι αναφέρονται ως «Έκκλησίες». Τό σημείο αύτό, άλλωστε, προκάλεσε καί τίς μεγαλύτερες τριβές καί τίς πιο έντονες άντιδράσεις καί από πολλούς Ίεράρχες. Μέ τήν διατύπωση αύτή τής Έγκυκλίου έχουμε ούσιαστικά τήν έπαναφορά στήν θέση τής Ίεραρχίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, όπως διατυπώθηκε στήν Σύνοδο τής Ίεραρχίας τόν Μάιο του 2016, ή όποία όμως άνατράπηκε καί παραβιάστηκε κατάφωρα από τόν Αρχιεπίσκοπο καί τήν Συνοδική Άντιπροσωπεία τής Έκκλησίας τής Ελλάδος στήν Κρήτη.

Ίσως, οί συντάκτες του κειμένου τής Έγκυκλίου, εκφράζοντας εύσεβεις πόθους, νά θέλησαν νά άποτυπώσουν τό ιδεατό, αύτό πού γνωρίζουν πώς συνιστά τήν δογματική αλήθεια τής Έκκλησίας, αλλά δέν τήν εξέφρασε ή ψευδοσύνοδος τής Κρήτης.

Έτσι, προτίμησαν νά προβοϋν, δυστυχώς, σέ μία κίνηση διπλωματική καί έξισοροροπητική, συντάσσοντας ένα συμβιβαστικό κείμενο, πού άποτελοϋσε έναν τεχνητό συγκερασμό άντιθέτων θέσεων, μία άμικτο μίξη άληθειών καί άνακριβειών, χωρίς εϋθύτητα καί χωρίς καθαρές θέσεις, πού μόνο σκοπό έχει νά κατευνάσει τίς άντιδράσεις καί νά διατηρήσει τίς ίσοροπίες μεταξύ των άντιδρώντων, Έπισκόπων, κληρικων, μοναχων καί λαϊκων πιστων καί των υπερασπιστων τής «Συνόδου» τής Κρήτης καί του Οικουμενικού Πατριάρχη, παραπέμποντας ούσιαστικά τό ζήτημα τής αληθοϋς άποτιμήσεως τής «Συνόδου» τής Κρήτης στις «Καλένδες».

Ός εκ τούτου, διαπιστώνουμε μέ βαθύ πόνο, ότι τό άποτέλεσμα δέν ήταν ή διαφώτιση του πιστου λαου – πού ύποτίθεται πώς ήταν καί ο σκοπός

²⁶ Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, Έγκύκλιος προς τόν Λαό, αρ. 49, για τήν Άγία καί Μεγάλη Σύνοδο τής Κρήτης, Ιανουάριος 2017, σελ. 3

τῆς Ἐγκυκλίου— ἀλλά ἡ περαιτέρω συνειδητή παραπληροφόρηση, παραπλάνηση καί συσκοτίσις του. Τέτοιες μεθοδεύσεις, βεβαίως, πού δέν εἶναι ἔντιμες καί εὐθεῖς, δέν ἀρμόζουν σέ καμμία περίπτωση σέ ὀρθόδοξους Ἱεράρχες. Ὑποδηλώνουν μάλιστα ὅτι δέν πηγάζουν ἀπό τόν Θεό καί δέν ἀποτελοῦν καρπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό Ὅποιο εἶναι εὐθές καί ξεκάθαρο, ὅπως ἄλλωστε καί «ὁ λόγος τοῦ Κυρίου», εἶναι «εὐθύς»²⁷.

Στήν οὐσία μέ τό κείμενο τῆς Ἐγκυκλίου ἐπιχειρεῖται «ἄφεση» ἀμαρτιῶν στήν «Σύνοδο» τῆς Κρήτης καί γίνεται, ἔστω καί ἔμμεσα, ἀνεκτὴ ὅλη ἡ παθογένεια πού τήν συνόδευσε. Παρέχεται «ἄφεση» ἀμαρτιῶν, ἀλλά καί ἔμμεση νομιμοποίηση στίς πρωτοφανεῖς μεθόδους ἀδιαφάνειας, συγκεντρωτισμοῦ καί ἐπιβολῆς προειλημμένων ἀποφάσεων, πού κυριάρχησαν καθ' ὅλη τήν διάρκεια τῆς προπαρασκευῆς τῆς ψευδοσυνόδου τοῦ Κολυμπαρίου.

Τό οὐκρανικό ἐκκλησιαστικό ζήτημα

Ἡ ἀπογοήτευση καί ἡ κλονισμένη ἐμπιστοσύνη τῶν πιστῶν πρὸς τούς πνευματικούς ταγούς δοκιμάζεται ἀκόμη περισσότερο τό τελευταῖο διάστημα, καθὼς ἐκτυλίσσεται ὁ ἀλληλοσπαραγμός στήν ἡγεσία τῶν Τοπικῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μέ ἀφορμὴ τό οὐκρανικό ἐκκλησιαστικό ζήτημα. Ἐνας ἀλληλοσπαραγμός πού ξεκίνησε μέ τήν ἀντικανονικὴ παραχώρηση τοῦ οὐκρανικοῦ «αὐτοκεφάλου» ἀπὸ τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη, ὁ ὁποῖος «ἤρξατο χειρῶν ἀδίκων» στό συγκεκριμένο θέμα, ἐπιβάλλοντας οὐσιαστικά μία ἰδιότυπη τιμωρία στήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας γιά τήν ἄρνηση συμμετοχῆς της στήν ψευδοσύνοδο τῆς Κρήτης.

Τά ἀντίποινα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη στήν ρωσικὴ Ἐκκλησία στό ζήτημα τῆς Οὐκρανίας ἐπιβλήθηκαν γιά λόγους πολιτικούς καί γεωστρατηγικούς, ὑπηρετώντας τά συμφέροντα τοῦ ἀμερικανικοῦ παράγοντα, καταλύοντας κάθε ἀρχὴ Συνοδικότητος καί μέ τελικὴ ἐπιδίωξη νά ἐπιβληθεῖ ὁ ἴδιος ὡς Πρῶτος ἄνευ ἴσων στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία.

Μεγάλο, βεβαίως, μερίδιο εὐθύνῃς ἀναλογεῖ καί στήν Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία μέ μία ἀπόφαση—παρωδία, πού λήφθηκε μέ πολιτικά κριτήρια, χωρὶς νά πραγματοποιηθεῖ κἄν ψηφοφορία, ἔσπευσε νά ἀναγνωρίσει τήν «Αὐτοκεφαλία» τῆς Οὐκρανίας, ἐνῶ δέκα Τοπικὲς Ἐκκλησίες ἀρνοῦνται νά τήν ἀναγνωρίσουν μέχρι καί σήμερα. Ἔδωσε, ἔτσι, «συγχωροχάρτι» σέ ὅλες τίς ἀντικανονικὲς ἐνέργειες τοῦ Οἰκουμενι-

²⁷ Ψαλμ. 32,4

κοῦ Πατριαρχείου. Ἐδωσε «συγχωροχάρτι» σέ καθηρημένους καί ἀχειροτόνητους Οὐκρανοὺς «ἐπισκόπους», πού τούς ἀναγνώρισε ὡς δῆθεν κανονικούς· ἔδωσε «συγχωροχάρτι» στήν κατίσχυση τῶν πολιτικῶν καί γεωστρατηγικῶν συμφερόντων τῶν ὑπερδυνάμεων εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας· ἔδωσε «συγχωροχάρτι» στόν ἐθνοφυλετισμό, πού δῆθεν καταδικάζει, καθῶς ἀποδοκιμάζει μὲν –καί σωστά– τόν ρωσικο-σλαβικό ἐθνοφυλετισμό, οἰκειοποιούμενη, ὅμως, ἡ ἴδια ἐθνοφυλετικές πρακτικές, παρέχοντας ἀπροϋπόθετα τήν στήριξή της στόν «Ἑλληνα Πατριάρχη», στόν «Πατριάρχη τοῦ Γένους», παρότι αὐτός δέν ἀληθεύει στό συγκεκριμένο ζήτημα.

Ἄκρως ἀποκαλυπτική εἶναι ἡ ἀπροκάλυπτη ὁμολογία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, σέ πρόσφατη συνέντευξή του, ὅτι τό μόνο κριτήριο γιά τήν ἀναγνώριση αὐτή ὑπῆρξε ὁ «οἰκογενειακός δεσμός» μέ τόν Πατριάρχη, χωρίς νά τόν ἀπασχολεῖ κἄν ἡ οὐσία καί ἡ ἀληθινή ἐκκλησιολογική διάσταση τοῦ θέματος: «Θά σᾶς ἐξομολογηθῶ ὅτι γιά τό θέμα αὐτό μέ ἐπισκέφθηκε καί ὁ πρέσβης τῆς Ἀμερικῆς καί τρεῖς φορές ὁ πρέσβης τῆς Ρωσίας. Καί στόν μὲν πρέσβη τῆς Ἀμερικῆς εἶπα ὅτι ἐγώ θά συνταχθῶ μέ τόν Πατριάρχη καί ἐπομένως θά γίνει τό θέλημά σας, ἀλλά δέν εἶναι πολιτική ἐπιλογή, δέν τό κάνω γιατί αὐτό ἐπιδιώκει ἡ Ἀμερική, τό κάνω γιατί σέβομαι αὐτό πού ὑποστηρίζει ὁ Πατριάρχης. Καί στόν Ρῶσο εἶπα ὅτι λυπᾶμαι, ἀλλά εἴμαστε μιά οἰκογένεια μέ τόν Πατριάρχη. Πῶς θά ἀφήσω τήν οἰκογένεια γιά νά πάω κάπου ἄλλοῦ; Συντάσσομαι μέ τόν Πατριάρχη»²⁸. (!!!) Ἐδῶ, ὁ ὅρος «οἰκογένεια» δέν νοηματοδοτεῖται σωστά ἐκκλησιολογικῶς ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπό μας, γιατί ὁ μόνος –ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι (χαρισματικῶς)– γενάρχης ὅλων μας στήν Ἐκκλησία, ὅπως μᾶς πληροφόρησε ὁ Χριστός στήν Κυριακή προσευχή, εἶναι μόνον ὁ Θεός Πατέρας. Ὁ Πρῶτος, ἡ Κεφαλή καί ὁ Ἀρχηγός τῆς θεανθρώπινης αὐτῆς «οἰκογένειας» εἶναι –γιά ὅλες τίς Τοπικές Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες– μόνον ὁ Χριστός, στόν ὁποῖο καί μόνον ὑπακοῦμε ἀπολύτως ὅλοι καί σέ ὅλα.

Τό χειρότερο, ὅμως, εἶναι ὅτι ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔδωσε «συγχωροχάρτι» στόν ἐπεκτατισμό, τόν συγκεντρωτισμό καί τίς μεθόδους ἐπιβολῆς τοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου²⁹. Ἐν τέλει ἀναγνώρισε στόν κ. Βαρθολομαῖο τό δικαίωμα νά ἐπεμβαίνει, νά παρεμβαίνει καί

²⁸ Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου, *Συνέντευξη* στήν Καθημερινή, 24/10/2022, <https://www.kathimerini.gr/politics/562104049/archiepiskopos-ieronimos-stin-k-den-eimai-oyte-me-ton-tsipra-oyte-me-ton-mitsotaki-eimai-me-tin-ekklisia/>,

²⁹ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, *Απαντητικό Γράμμα* στήν ἀπό 14/01/2019 ἐπιστολή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀλβανίας Ἀναστασίου, 20 Φεβρουαρίου 2019: «...Ὡς ἐκ τούτου, οὐ μόνον ἐνθα περί Δογματῶν καί ἱερῶν Παραδόσεων καί Κανονικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων ἢ περί γενικῶν ζητημάτων ἀφορώντων εἰς ὁλόκληρον τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἀλλά καί ἐν πᾶσι τοῖς σχετικῶς σπουδαίοις ἐπί

νά επιβάλλεται αντικανονικά στην Ὁρθοδοξία, ὄχι ὡς Πρῶτος μεταξύ ἴσων, κατέχων τὰ πρεσβεῖα τιμῆς, ἀλλά ὡς «Πρῶτος ἄνευ ἴσων (*primus sine paribus*)»³⁰ καί κατέχων πρωτεῖο ἐξουσίας. Ὅμως, κατὰ τόν μακαριστό Γέροντα Γεώργιο Καψάνη, «*Ἡ παραδοχή πρωτείου δικαιοδοσίας [ἐξουσίας] ἐπί τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, δηλαδή τό νά εἶναι ἕνας ἐπίσκοπος κεφαλή καί ἀρχή ὅλης τῆς Ἐκκλησίας, ἔστω ἐπιφορτισμένος μέ ἕνα ρόλο διακονίας, εἶναι βλασφημία κατὰ τοῦ Προσώπου τοῦ Χριστοῦ ὡς μοναδικῆς Κεφαλῆς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Τό πρωτεῖο δικαιοδοσίας [ἐξουσίας] συνιστᾷ ἀνατροπή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησιολογίας, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ὑπεράνω πάντων τῶν ἐπισκόπων εἶναι ἡ Οἰκουμενική Σύνοδος*»³¹.

Ὅπως προκύπτει ἀπό τήν νομοκανονική μελέτη τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου πρώην Θυατείρων καί Μεγάλης Βρετανίας κυροῦ Μεθοδίου Φούγια, καθῶς καί τήν ἀντίστοιχη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους: «*Αὐτονοήτως τό αὐτοκέφαλο χορηγεῖται σέ κανονικά τμήματα τῆς Ἐκκλησίας. Ὅσα τμήματα εἶναι σέ σχίσμα ἢ σέ ἄλλη μορφή ἀντικανονικότητος, πρῶτα ἀποκαθιστοῦν τήν ἐνότητα ἢ διορθώνουν τήν ἀντικανονικότητα, ὅπως ὀρίζουν οἱ ἰ. κανόνες (π.χ. περί τῶν Μελιτιανῶν), καί μετά ζητοῦν τήν τυχόν ἀναγκαία γι' αὐτούς αὐτοκεφαλία*»³².

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, σέ δύο ἐπιστολές του³³ πρὸς τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖο, θεμελιώνει μέ τεκμηριωμένα ἐπιχειρήματα τήν ἀντικανονική ἀναγνώριση τῶν ἀχειροτόνητων σχισματικῶν τῆς Οὐκρανίας. Ἐπισημαίνει πῶς ἡ κατ' οἰκονομία ἔνταξη σχισματικῶν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, σύμφωνα μέ τήν διόρθωση τοῦ Σχίσματος τῶν Μελιτιανῶν, προϋποθέτει: α) **μετάνοια**, β) **ἐπίθεση χειρός ὑπό κανονικοῦ Ἐπισκόπου καί εὐχή** καί γ) **τήν εἰρήνευση μέ ἀπόφαση Πανορθόξου Συνόδου**, μέ σκοπό, ὅμως, πάντοτε τήν ὁμόνοια, «*τηρεῖν*

μέρους ζητήμασι τοῖς ἐνδιαφέρουσι ταύτην ἢ ἐκείνην τήν Τοπικήν Ἐκκλησίαν, ἡ κηδεμονική πρόνοια καί ἀντίληψις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρεμβαιούσης -ποῖ μὲν [=ἄλλοτε μὲν], αὐτεπαγγέλτως καί ὡς ἐκ καθήκοντος, ποῖ δέ [=ἄλλοτε δέ], κατ' ἐπίκλησιν τῶν ἐνδιαφερομένων- καί παρεχούσης τήν ἀποτελεσματικὴν αὐτῆς συμβολήν, πρὸς διαίτησιν καί ἐπίλυσιν διαφορῶν ἀναφεισῶν μεταξύ τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, πρὸς διευθέτησιν διαφωνιῶν μεταξύ ποιμένων καί ποιμνίου...», <https://ec-patr.org/apantitiko-gramma-toy-oikoumenikoy-patriarchoy-stin-apo-14/>

³⁰ Ἀρχ. Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρου, *Ἀπάντηση στό Κείμενο γιά τό Πρωτεῖο τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας*, 7/1/2014, <https://bibliocanonica.com/primul-fara-egali-raspunsul-patriarhieci-ecumenice-la-textul-despre-primat-al-patriarhieci-moscovei/>

³¹ Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, *Τό κείμενο τῆς Ραβέννας καί τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα*, περ. «Ἐν Συνειδήσει», ἔκδ. Ἰ. Μ. Μεγάλου Μετεώρου, Ἰούνιος 2009, σελ. 97

³² Ἀρχιμανδρίτου Μεθοδίου Φούγια, *Ἐκκλησία αὐτοχειροτονήτων ἐν Οὐκρανία* (Ἐκκλησία Ληγκῶβ), Ἀλεξάνδρεια 1955, στό *Τά «δίκαια» τῶν Ἐκκλησιῶν καί ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας*, Μελέτη κανονική καί ἱστορική μέ ἀφορμή τό οὐκρανικό ἐκκλησιαστικό ζήτημα, Ἰ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου, Ὀκτώβριος 2019, σελ. 90

³³ *Ἐπιστολή 1^η*, 14 Ἰανουαρίου 2019, <https://orthodoxalbania.org/2020/wp-content/uploads/attachments/PatriarchConstantin2019.pdf>, *Ἐπιστολή 2^η*, 21 Μαρτίου 2019, <https://orthodoxalbania.org/2020/wp-content/uploads/attachments/Patriarch2.pdf>,

τήν ενότητα τοῦ Πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης»³⁴. **Αὐτά τὰ τρία κριτήρια δέν προϋπῆρξαν** γιά τήν ἀναγνώριση τοῦ οὐκρανικοῦ «αὐτοκεφάλου».

Συμπερασματικά, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας καταλήγει στήν καθολικά ἀποδεκτὴ διαπίστωση ὅτι «*ἡ παραχώρηση τοῦ Αὐτοκεφάλου στήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας δέν ἔφερε τήν ποθητὴ ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων οὔτε τήν εἰρήνη, ὅπως εἶχε συμβεῖ μέ ὅλες τίς προηγούμενες παραχωρήσεις Αὐτοκεφαλίας*»³⁵.

Τό οὐκρανικό ἐκκλησιαστικό ζήτημα καταδεικνύει περίτρανα πῶς, ὅταν ἡ ἐνότητα δέν ἐδράζεται στήν ἀλήθεια, ἀλλά στηρίζεται σέ ἐφήμερους συσχετισμούς, σέ πολιτικές συμμαχίες, σέ διπλωματικές κινήσεις, σέ συμπαιγνίες, δοσοληψίες καί συναλλαγές πάσης φύσεως, τότε μιά τέτοια ἐνότητα εἶναι ἀναπόφευκτο νά μὴν διατηρηθεῖ καί νά καταρρεύσει. Εἶναι δεδομένο πῶς ἡ ἐπίπλαστη ἐνότητα, ἡ συμβατικὴ ἐνότητα, στηριγμένη μόνο σέ μία κατ' ἐπίφαση ἀγάπη, δέν μπορεῖ νά εὐδοκιμήσει.

Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, «*ἡ Θεία Εὐχαριστία, ἡ Ἀποστολικὴ Διαδοχὴ καί ἡ Συνοδικότητα εἶναι τὰ ἀρραγῆ θεμέλια τῆς Ὁρθοδόξου ἐνότητος*»³⁶. Γι' αὐτό καί τό πολυδιαφημιζόμενο ἀφήγημα «ἐνότητα ἐν ἀγάπῃ» κατέρρευσε καί μαζί του κατέρρευσε καί ἡ ἐπιδιωκόμενη ἀγάπη καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ἐνότητα. Κατέδειξαν οἱ διοικοῦντες τήν Ἐκκλησία, ὅτι δέν εἶναι ἐνωμένοι οὔτε στήν ἀλήθεια οὔτε στήν ἀγάπη καί ἀνέτρεψαν τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία καταλύοντας τόσο τήν ἐνότητα ἐν ἀληθείᾳ ὅσο καί τήν ἐνότητα ἐν ἀγάπῃ. Εἶναι, ἄλλωστε, νομοτέλεια πῶς ὅποιος ἔσπειρε ἀνέμους θά θερίσει θύελλες.

Εἶναι θλιβερό ὅτι μετὰ τήν ἀναγνώριση τοῦ οὐκρανικοῦ «αὐτοκεφάλου», ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καί Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προχώρησαν καί σέ συλλεΐτουργο μέ τόν σχισματικὸ «Ἀρχιεπίσκοπο» Ἐπιφάνιο στήν Θάσο!! Καί ὁ σχισματικὸς, ἐπίσης, «Ἐπίσκοπος» Ὀλβίας Ἐπιφάνιος συμμετέχει ἀντικανονικά σέ συλλεΐτουργα μέ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σέ διάφορες Μητροπόλεις!! Τά ἀτυχῆ καί λυπηρά αὐτά

³⁴ Ἐφ. 4, 3-4

³⁵ Ἀναστασίου Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων, Δυρραχίου καί Πάσης Ἀλβανίας, *Ἐν ἀναμονῇ τῶν Χριστουγέννων* 2019, Ἡ Καθημερινή, 25/11/19, <https://www.kathimerini.gr/politics/1053230/archiepiskopos-tiranon-dyrrachioy-kai-pasis-alvanias-anastasios-en-namon-t-n-christoygennon-2019/>

³⁶ Ἀναστασίου Ἀρχιεπ. Τιράνων, *Σχολιασμὸς στὴ μεταπτυχιακὴ ἐργασία τοῦ Ἀρχιμανδρίτου π. Γρηγορίου Φραγκάκη-Ἀρχιγραμματέως τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, μέ θέμα «Περὶ τῆς θεραπείας τοῦ ἐν Οὐκρανίᾳ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. (Τὸ ζήτημα τῶν χειροτονιῶν)», Τίρανα 15 Νοεμβρίου 2022, <https://www.romfea.gr/ekklisies-ts/ekklisia-albanias/53447-ekklisia-alvanias-i-metaptyxiaki-ergasia-gia-to-oukraniko-periexei-anakriveis>*

άντορθόδοξα γεγονότα, πού μᾶς θλίβουν καί μᾶς πονοῦν βαθύτατα, προκαλοῦν καί σκανδαλίζουν τόν κλῆρο, τούς μοναχούς καί τούς πιστούς, προσβάλλοντας κατάφωρα τήν ἐκκλησιαστική τους συνείδηση καί ὀδηγοῦν στόν ὀρατό κίνδυνο προκλήσεως τριγμῶν στήν ἐνότητα τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Τά «πρεσβεῖα τιμῆς» καί ἡ ἔκπτωσή τους σέ «πρωτεῖο ἐξουσίας»

Ἀπό τίς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 20^{οῦ} αἰώνα ἀποτελεῖ πάγια ἐπιδίωξη τοῦ Φαναρίου ἡ ἐγκαθίδρυση τοῦ Πρωτείου του στήν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή, ἡ καθιέρωση, δηλαδή, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ὡς Πρώτου ἄνευ ἴσων στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Σέ θεολογικό επίπεδο ἡ ἐπιδίωξη αὐτή γιά μία αὐθαίρετη πρωτοκαθεδρία ἔχει ἀρχίσει νά ἐκδηλώνεται στά πλαίσια τῶν Προσυνοδικῶν Διασκέψεων, πού προηγήθηκαν τῆς ψευδοσυνόδου τοῦ Κολυμπαρίου τῆς Κρήτης, καί μέ πρόσχημα μία ἐσφαλμένη θεώρηση τῆς ἐνότητας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιδιώκεται, ἔτσι, ἡ ἐπιβολή ἐνός «Πρώτου ἄνευ ἴσων» καί στήν Ὁρθοδοξία, ὁ ὁποῖος θά ἐγγυᾶται καί θά ἐξασφαλίζει τήν διατήρηση τῶν ἀπαιτουμένων ἰσορροπιῶν!!!

Τό ὅλο ζήτημα προβάλλεται συστηματικά ἀπό κορυφαίους ἐκπροσώπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ὁ Μητροπολίτης Περγάμου ἀνέπτυξε καί χρησιμοποίησε τήν «θεολογία» του περί προσώπου καί περί τῆς Ἐκκλησίας ὡς εἰκόνας τῆς Ἁγίας Τριάδος γιά τήν ὑποστήριξη τῆς ἐπιβολῆς τοῦ Πρωτείου. Στήν Συνεδρία, μάλιστα, τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Διαλόγου, στό Ἀμμάν τῆς Ἰορδανίας τόν Σεπτέμβριο τοῦ 2014, ἐξέπληξε ἀκόμη καί τούς παπικούς ἀντιπροσώπους. *«Οἱ τελευταῖοι στά διαλείμματα τῶν συνεδριάσεων ἀπελογοῦντο στούς ἐκπροσώπους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί δήλωναν ὅτι ἡ Ρωμαιοκαθολική Ἐκκλησία ποτέ δέν στήριξε τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα στά ἐπιχειρήματα πού ἐξέθεσε ὁ Μητροπολίτης Περγάμου! Οἱ Ρωμαιοκαθολικοί σημείωσαν ὅτι ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ Πάπας εἶναι διάδοχος στήν ἐξουσία ἐπί τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πέτρου, ἀλλά ὅτι ποτέ δέν ἐξέφρασαν τήν ἄποψη ὅτι ὁ Πάπας εἶναι, κατ' ἀναλογία, στήν θέση τοῦ Θεοῦ Πατρός στήν Ἁγία Τριάδα, θέση πού ὑποστήριξε γιά τόν Ρώμη καί γιά τόν Κωνσταντινουπόλεως ὁ Μητροπολίτης Περγάμου!...»³⁷.*

Στό ἴδιο μῆκος κύματος καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἐλπιδοφόρος ὑποστηρίζει: *«Ἐάν θέλωμεν νά ὀμιλήσωμεν περί πηγῆς ἐνός πρωτείου εἰς τήν ἀνά τήν οἰκουμένην Ἐκκλησίαν, αὕτη εἶναι αὐτό τοῦτο τό πρόσωπον*

³⁷ Γιώργου Ν. Παπαθανασόπουλου, *Μεταδοτικό μικρόβιο τό παπικό πρωτεῖο...*, 21/11/2014, http://aktines.blogspot.gr/2014/11/blog-post_899.html

τοῦ ἐκάστοτε Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ὁποῖος, ὡς ἀρχιερεὺς εἶναι μὲν πρῶτος «μεταξὺ ἴσων», ὡς Κωνσταντινουπόλεως, ὁμοῦς, καὶ συνεπῶς ὡς Οἰκουμενικός Πατριάρχης, εἶναι πρῶτος δίχως ἴσων (*primus sine paribus*)»³⁸.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Ἀμφιλόχιος ἀναφέρει χαρακτηριστικά: «Τί θὰ ἦταν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἄνευ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου; Ἐνας ἄλλου εἴδους προτεσταντισμός... Εἶναι ἀδιανόητο μία τοπική Ἐκκλησία... νὰ διακόψει τὴν κοινωνία της μαζί μέ [τό Οἰκουμενικό πατριαρχεῖο], καθότι ἀπό αὐτό ἔλκει τὴν κανονικότητα τῆς ὑπαρξῆς της»³⁹. Καὶ ὁ Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ὑποστηρίζει: «Ἡ ἀρχὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο· «ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν Ἐκκλησιῶν»⁴⁰. Οἱ ἰσχυρισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἱστορικά ἀβάσιμοι, ἀφοῦ κατὰ τούς τρεῖς πρώτους αἰῶνες τῆς Ἐκκλησίας, τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο δέν ὑπῆρχε (ἄρα δέν ὑπῆρχε Ὁρθοδοξία;), ἀλλὰ καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν ἰδρυσὴ του τὸν 4^ο αἰῶνα, γιὰ ἀρκετὰ μεγάλες περιόδους, ἢ ὁ Πατριάρχης ἦταν αἰρετικός (ἀρειανός, μονοφυσίτης, εἰκονομάχος, ἐνωτικός) ἢ ἡ οἰκουμενικὴ ἔδρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦταν κενή!!! Πρόκειται οὐσιαστικά γιὰ τὴν ἀπαράδεκτη καὶ ἀντικανονικὴ ἀντικατάσταση τῶν πρεσβείων τιμῆς μέ τό πρωτεῖο ἐξουσίας, πού ὅπως προείπαμε, κατὰ τὸν μακαριστό π. Γεώργιο Καψάνη «εἶναι βλασφημία κατὰ τοῦ Προσώπου τοῦ Χριστοῦ, ὡς μοναδικῆς Κεφαλῆς τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας»⁴¹. Αὐτές οἱ δύο λειτουργίες, ὁμοῦς, εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὲς, ὅπως ἀποδεικνύεται σέ ὅλη τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας ἱστορία. «Τὰ πρεσβεῖα τιμῆς, ἢ συνοδικότης καὶ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἀλληλοπεριχωροῦνται. Ἀντιθέτως, τὰ πρεσβεῖα τιμῆς καὶ τό παπικὸ πρωτεῖο ἀλληλοαναιροῦνται, καθὼς ἐπίσης ἀλληλοαναιροῦνται ἢ συνοδικότης καὶ τό παπικὸ πρωτεῖο»⁴².

³⁸ Ἀρχ. Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρου, ὁ.π., <https://bibliocanonica.com/primul-fara-egali-raspunsul-patriarhie-ecumenice-la-textul-despre-primat-al-patriarhie-moscovei/>

³⁹ Ἀμφιλοχίου, Μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως, *Ἀρνούμενος τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἀρνεῖσαι τὴν πηγὴ τῆς ὑπαρξῆς σου*, 15/09/2018, <https://orthodoxia.info/news/%CE%B1%CF%81%CE%BD%CE%BF%CF%8D%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF%CF%82-%CF%84%CE%BF-%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CF%80%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B5/>

⁴⁰ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, *Ὁμιλία στὴν Σύναξη Ἱεραρχῶν τοῦ Πατριαρχείου Κων/πόλεως*, 1 Σεπτεμβρίου 2018, https://www.uocofusa.org/news_180901_1

⁴¹ Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, ὁ.π., σελ. 97.

⁴² Ἱερομ. Λουκᾶ Γρηγοριάτου, «Τὰ πρεσβεῖα τιμῆς καὶ ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν πρώτη χιλιετία», Πρακτικά Θεολογικῆς Ἡμερίδος: «Πρωτεῖον», Συνοδικότης καὶ Ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας, Ἱερά Μητρόπολη Πειραιῶς, Πειραιεὺς 2011, σελ. 48, 65-66

Σύμφωνα μέ τόν Γ΄ Κανόνα τῆς Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τόν ΚΗ΄ τῆς Δ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου καί τόν ΛΣΤ΄ Κανόνα τῆς ΣΤ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου (Πενθέκτης), τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως κατέχει τά πρεσβεῖα τιμῆς μεταξύ τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων, μετά τόν Θρόνο τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης στήν ἀρχαία Ἐκκλησία. Τά πρεσβεῖα τιμῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑφίστανται καί ἀσκοῦνται ἀποκλειστικά στά πλαίσια τοῦ Συνοδικοῦ Πολιτεύματος τῆς κοινωνίας τῶν Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ὄχι ἔξω καί πάνω ἀπό αὐτό. «*Συνίστανται –μεταξύ ἄλλων– ... στήν πρωτοβουλία καί τό συντονισμό τῶν ἀρμοδίων (προκαθημένων ἢ ἐκπροσώπων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν) γιά κοινή ἐν Συνόδῳ διαβούλευση καί συναπόφαση ἐπί τοῦ ἀνακύψαντος ζητήματος*»⁴³. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά ὄλους τούς Πατριαρχικούς θρόνους· «*δέν κρίνουν καί ἀνακρίνουν ἀπό μόνοι τους θέματα κοινοῦ γιά τήν Ἐκκλησία ἐνδιαφέροντος, ἀλλά ὄλοι μαζί ἐν συνόδῳ καί μάλιστα μέ τήν συναίνεση τοῦ πληρώματος τῶν Ἐκκλησιῶν των*»⁴⁴.

Ἡ ὑπέρβαση τῶν ἀνωτέρω ἀρμοδιοτήτων ἀπό τόν Θρόνο τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί ἡ ἀπόπειρα ὁ ἐκάστοτε Οἰκουμενικός Πατριάρχης νά ἀποφασίζει γιά Κανονικό ζήτημα πού ἀφορᾷ ἄλλη ἐκκλησιαστική δικαιοδοσία, χωρίς τήν συναίνεση τῶν ὑπόλοιπων Προκαθημένων, συνιστᾷ σοβαρότατη ἀλλοίωση θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ Συνοδικοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας καί συγχρόνως ἀπόπειρα ἐπιβολῆς ἐνός πρωτείου ἐξουσίας, παπικοῦ χαρακτήρα. Ὅπως παρατηρεῖ πολύ ὀρθά ὁ Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, «*στήν Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐπειδή κεφαλή της εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός... δέν ὑφίσταται ἀναγκαιότης παγκοσμίου πρώτου (primus sine paribus), διότι ἔτσι θά κατεστρατηγεῖτο τό Συνοδικό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας*»⁴⁵.

Σύμφωνα μέ τήν νομοκανονική μελέτη τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου Ἁγίου Ὁρους, τά κύρια χαρακτηριστικά τοῦ «πρωτείου ἐξουσίας» ἐνός θρόνου εἶναι «*ὁ δικαιοδοσιακός ἐπεκτατισμός, ἡ ἀπαίτηση δικαιώματος ἐκκλήτου πέραν ἐκείνου πού ὀρίζουν οἱ ἱεροί Κανόνες, ἡ ἀπαίτηση νά εἶναι κριτής πάντων, τό νά μή ὑπόκειται σέ κρίση ἄλλων, τό νά ὑπερέχη τῶν ἄλλων θρόνων, καί τό νά ἐκφράζη τήν ὑπεροχή του ὡς ἀναγκαία ἐκκλησιαστική διακονία...*»⁴⁶.

⁴³ Πρωτοπρεσβ. Ἀναστασίου Κ. Γκοτσόπουλου, *Συμβολή στόν Διάλογο γιά τό Οὐκρανικό Αὐτοκέφαλο*, Ἐκδ. Τό παλίμνηστον, Θεσσαλονίκη 2019, σελ. 44

⁴⁴ Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσ. Γρηγορίου, *Τά «δίκαια» τῶν Ἐκκλησιῶν καί ἡ ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας*, Μελέτη κανονική καί ἱστορική μέ ἀφορμή τό οὐκρανικό ἐκκλησιαστικό ζήτημα, Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου, Ὀκτώβριος 2019, κεφ. 2, σελ. 79

⁴⁵ Μητροπολίτης Πειραιῶς Σεραφεῖμ, Ἀνακοινωθέν Μητροπόλεως Πειραιῶς, 4 Νοεμβρίου 2019

⁴⁶ Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσ. Γρηγορίου, ὁ.π., Εἰσαγωγή – Περίληψη, σελ. 12

«Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης μέ πολλή σαφήνεια διερμηνεύει, ὅτι “πρωτεῖο” ἐπί παγκοσμίου ἐπιπέδου, πέραν τῆς πρωτοκαθεδρίας μεταξύ ἴσων προκαθημένων, δέν ὑπάρχει στήν Ἐκκλησία. Οἱ Προκαθημένοι τῶν Ὁρθοδόξων τοπικῶν Ἐκκλησιῶν εἶναι ἰσότιμοι κατά τά “πρεσβεῖα τιμῆς” καί διαφέρουν μόνο κατά τήν “τάξιν (ἀκολουθίαν) τῆς τιμῆς”»⁴⁷.

Ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, δυστυχῶς, μέ τίς ἐνέργειές του καί τήν ὄλη συμπεριφορά του, δέν παραλείπει ὁσημέραι νά διεκδικεῖ καί νά ἐπιβάλλει στανικῶς μία ἀντιθεσμική καί ἀντικανονική πρωτοκαθεδρία στήν Ὁρθοδοξία. Σέ συνέντευξή του μάλιστα σέ ὁμογενειακή ἐφημερίδα τῆς Ἀμερικῆς δήλωσε, ὅτι γιά τήν ἐδραίωση αὐτῆς τῆς «πρωτοκαθεδρίας» θά πρέπει νά ἐπανεξεταστεῖ ἡ ὀρθόδοξη ἐκκλησιολογία. «Πρέπει οἱ Ὁρθόδοξοι νά κάνουμε μία αὐτοκριτική καί νά ἐπανεξετάσουμε τήν ἐκκλησιολογία μας, ἐάν δέν θέλουμε νά γίνουμε μία ὁμοσπονδία ἐκκλησιῶν προτεσταντικοῦ τύπου. Ἐφ’ ὅσον στήν εἰς Ἐπίσκοπο χειροτονία μας ὀρκιζόμεθα νά τηροῦμε τίς ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, πρέπει νά παραδεχθοῦμε ὅτι στή μία ἀδιαίρετη Οἰκουμενική Ὁρθοδοξία ὑπάρχει ἕνας «Πρῶτος», ὄχι μόνο τιμῆς ἔνεκα, ἀλλά ἕνας «Πρῶτος» μέ εἰδικές εὐθύνες καί κανονικές ἀρμοδιότητες πού ἔταξαν αἱ Οἰκουμενικαί Σύνοδοι»⁴⁸. Παντελῶς ἀπρεπές καί βλάσφημο⁴⁹, γι’ αὐτό καί ἀπορριπτό!!!

Ἐπίλογος

Αποτελεῖ κοινή ἀποδοχή ὅτι οἱ ἐμπνευστές καί ὀργανωτές ὄλων αὐτῶν τῶν ἀντορθόδοξων ἐπιλογῶν θά συνεχίσουν, δυστυχῶς, τό πονηρό τους ἔργο γιά τήν ἐπίτευξη καί τοῦ τελικοῦ τους στόχου, πού εἶναι ἡ «ἔνωσις στό κοινό Ποτήριον» μέ τούς αἰρετικούς παπικούς καί προτεστάντες καί ἐν συνεχείᾳ ἡ συγχώνευσή μας στήν πανθηρσκεία τῆς Νέας Ἐποχῆς.

Τόνιζε χαρακτηριστικά ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός: «Οὐδέποτε μειώθηκε τόσο τό Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καί ἀπειλήθηκε ὁ Χριστιανισμός, ὅσο στά ὄρια τῆς συγκροτούμενης ἀπό τήν “Νέα Ἐποχή” “Πανθηρσκείας”. Οἱ συναντήσεις τῆς πανθηρσκειακῆς κινήσεως τῆς Ν. Ἐποχῆς (Ἀσσίζη, 1,2 καί 3) [καί ἄλλες πού ἀκολούθησαν] δέν ἀφήνουν πιά ἀμφιβολία. Μέ τή συμμετοχή καί ἐκπροσώπων τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου προωθεῖται ἡ “Πανθηρσκεία”, στήν ὁποία ἰσοπεδώνεται καί ἀναιρεῖται κυριολεκτικά τό Πανάγιο

⁴⁷ Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσ. Γρηγορίου, ὁ.π., κεφ. 1.3.1, σελ. 28. Βλ. καί ἐρμηνεία στον Γ’ Κανόνα τῆς Β’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Πηδάλιον, ἔκδ. Ρηγοπούλου, Θεσσαλονίκη 1982, σελ. 157-158

⁴⁸ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου, *Συνέντευξη στόν «Ἐθνικό Κήρυκα»*, 13 Νοεμβρίου 2020, https://www.ekirikas.com/vartholomaios-o-anthropos-o-oikoumenik_352347_352347/

⁴⁹ Πρβλ. Ἀρχιμ. Γεωργίου Καψάνη, *Τό κείμενο τῆς Ραβέννας καί τό πρωτεῖο τοῦ Πάπα*, ὁ.π.

*Πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ συμφυρόμενον μέ ὅλες τίς “κατασκευασμένες” “θε-
ότητες” τοῦ κόσμου τῆς πώσεως. Ποτέ δέν ἀμφισβητήθηκε τόσο ἄμεσα καί
ἀπόλυτα ἡ μοναδικότητα καί ἀποκλειστικότητα τοῦ Χριστοῦ ὡς Σωτήρα τοῦ
κόσμου. Καί μόνο γι’ αὐτό εἶναι ἡ “Νέα Ἐποχή” ἡ μεγαλύτερη πρόκληση
ἱστορικά γιά τήν Ὁρθοδοξία. Αὐτό, πού δέν πέτυχε ὁ Διάβολος μέ τούς διωγ-
μούς καί τίς αἰρέσεις, τό ἐπιδιώκει τώρα μέ τόν ἀνανεωμένο “οἰκουμενι-
σμό” τῆς Πανθρησκείας»⁵⁰.*

Γι’ αὐτό καί δέν πρέπει, σέ καμμία περίπτωση, νά ὑπάρξει ἀδράνεια, χαλάρωση, ἐφησυχασμός, φόβος ἢ δειλία ἐκ μέρους τῶν πιστῶν. Ἀπαιτεῖται ἀνδρεῖο καί ἐν Χριστῷ ὁμολογιακό φρόνημα, θάρρος, πνευματική λεβεντιά, ἐπαγρύπνηση, κινητοποίηση, πληροφόρηση καί παρεμβάσεις τέτοιες, πού θά σταθοῦν ἀνάχωμα στόν οἰκουμενιστικό ὀλετήρα τῆς Νέας Ἐποχῆς καί θά ἀναχαιτίσουν τίς ὀλέθριες σκοπιμότητες τῶν Οἰκουμενιστῶν.

Εἶναι καθῆκον ὅλων μας νά μήν σιωπήσουμε. Εἶναι καθῆκον μας νά ἐκφράσουμε τήν ἱερατική καί μοναχική μας συνείδηση, τόν διαχρονικό ἀγιοπνευματικό λόγο τῶν Ἁγίων Πατέρων, τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῶν καί Τοπικῶν Συνόδων, τόν αὐθεντικό καί ζωντανό λόγο τῶν συγχρόνων γερόντων μας καί ὅλων ὅσοι παραμένουν πιστοί στήν παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας καί πορεύονται «ἐπόμενοι τοῖς ἁγίοις Πατράσι». Εἶναι καθῆκον μας νά ἀναλάβουμε τό μερίδιο τῆς προσωπικῆς μας εὐθύνης, ἀλλά καί τῆς εὐθύνης μας ἔναντι τῶν πνευματικῶν μας τέκνων καί πολλῶν πιστῶν, πού μᾶς ἐμπιστεύονται τήν ἀγωνία, τήν ἀνησυχία, καί τήν ἀντίθεσή τους γιά ὅλα ὅσα περιγράψαμε.

Τά γραφόμενά μας εἶναι προϊόν τοῦ μεγάλου μας πόνου καί τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης μας γιά τήν Ἁγία μας Ἐκκλησία καί γιά ὅλους ὅσοι κλήθηκαν νά Τήν διακονοῦν, ἀπό ὅποιαδήποτε θέση ἢ ἀξίωμα, χωρίς καμμία ἀπολύτως κατακριτική διάθεση πρὸς ὅποιοδήποτε πρόσωπο. Ἡ ἀντίθεσή μας ἀφορᾷ μόνον σέ ἀπόψεις, ἐπιλογές καί ἐνέργειες, ὅταν αὐτές ἀντίκεινται στήν ὀρθόδοξη πίστη καί διδασκαλία. Εἶναι ἡ ἐλάχιστη ἀνταπόκρισή μας στά αὐτονόητα τῆς πίστεώς μας καί ἡ ἐπιβαλλόμενη ὑπακοή μας στόν λόγο τοῦ Χριστοῦ μας, «ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς»⁵¹.

Οἱ γρηγοροῦντες, κατὰ τήν ἐκκλησιαστική συνείδηση, πιστοὶ παραμένουμε –εὐγνωμόνως– ἀκλόνητοι στήν Μία, Ἁγία καί Καθολική Ἐκκλησία μας μαζί μέ τόν διαχρονικό Νικητὴ Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Ὁ Χριστός,

⁵⁰ Πρωτοπρ. Γεωργίου Μεταλληνοῦ, *Δοκίμια Ὁρθόδοξης Μαρτυρίας*, ἐκδ. Ἄθως, σ. 46

⁵¹ *Ματθ.* 10, 32

διά τῆς Ἐκκλησίας, «ἐξῆλθεν νικῶν καί ἵνα νικήσῃ»⁵². Ὅλοι ὅσοι ἐπιχειροῦν τὴν ἀποδόμησι τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει νά γνωρίζουν, ὅτι «σκληρόν πρός κέντρα λακτίζειν»⁵³.

Ἄς μείνουμε, λοιπόν, ὅλοι σταθεροί καί ἀμετακίνητοι στήν ἀμώμητη καί παραδεδομένη Πίστι τῶν Ἁγίων Πατέρων μας. Ἄς ἐναποθέσουμε σ' Ἐκεῖνον τὴν ἀγωνία καί τὴν ἀνησυχία μας γιά τὰ τεκταινόμενα στήν Ἐκκλησία Του. Ἄς ἐντείνουμε τὴν προσευχή μας καί τὴν ἄσκησι, τὴν ἐγκράτεια καί τὴν ἀγαπητικὴ τήρησι τῶν ἐντολῶν Του στήν ζωὴ μας, ὥστε νά γίνουμε δεκτικοί τῆς Χάριτος καί τοῦ ἐλέους Του, γιά νά θεραπευθοῦν τὰ ἀσθενῆ καί νά ἀναπληρωθοῦν τὰ ἐλλείποντα. Ἄς ἐπιστρέψουμε στὸν Θεὸ μέ ἀποφασιστικὴ, ἔμπρακτη καί εἰλικρινὴ μετάνοια. Ἡ ὄντολογικὸν χαρακτήρα, σωστικὴ, ἀνατρεπτικὴ, ἔμπονη καί ἐνδακρυς μετάνοιά μας εἶναι αὐτὴ πού μπορεῖ νά ἀποτρέψει, νά ἀναστρέψει καί νά ἀπωθήσει χρονικά καί τὰ παρόντα καί τὰ ἐπερχόμενα δεινά. Ὁ Χριστὸς μας εἶναι Αὐτὸς καί μόνον Αὐτὸς πού, ἂν δεῖ τὴν ἔμπρακτη μετάνοιά μας, μπορεῖ νά ἀντιστρέψει τὸν θλιβερό μας κατήφορο, νά σταματήσει τὴν θανατερὴν σήψι πού ἔχει εἰσχωρήσει στήν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ.

Ἄς μὴ φοβόμαστε τὸν θάνατο, ἀλλὰ τὴν ἁμαρτία, τὸ σχίσμα καί τὴν αἵρεσι, πού μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καί τὸν Θεό. Κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, «οὔτε τὸ αἷμα τοῦ μαρτυρίου δέν μπορεῖ νά ἐξάλειψι αὐτὴν τὴν ἁμαρτία»⁵⁴ (δηλαδὴ τὸ σχίσμα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία), πολὺ δέ περισσότερο τὴν αἵρεσι. Κατὰ τὸ πατερικὸν λόγιον, «ὁ Χριστὸς λυπᾶται γιά τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ σιχαίνεται καί καταθλίβεται γιά τὴν αἵρεσι». Γι' αὐτὸ καί φέρουν τεράστια εὐθύνη ὅσοι ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν ὄλων τῶν Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν μέ ἀντορθόδοξες οἰκουμενιστικὲς ἐπιλογές τους καί ἀνεπίτρεπτες ἐκπτώσεις σέ θέματα πίστεως σκανδαλίζουν καί διχάζουν τὸ ὀρθόδοξο πλήρωμα προκαλώντας ἔριδες καί σχίσματα.

Ἄς μᾶς ἀξιώσει ὁ Πανοικτίμων Ἅγιος Τριαδικὸς Θεὸς μας, μέ τίς πρεσβεῖς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καί πάντων τῶν ἁγίων, νά παραμείνουμε πάσει δυνάμει καί παντί σθένει «πιστοὶ ἄχρι θανάτου»⁵⁵ στήν παραδεδομένη ὀρθόδοξη πίστι καί ἀναλλοίωτη ἀλήθεια τῶν Ἁγίων Πατέρων μας.

Εἶθε τὸ Παράκλητο Πνεῦμα νά καταυγάσει τὸν νοῦ καί τὴν καρδία τῶν ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Σεπτῶν Ὀρθοδόξων Ἀρχιερέων καί ὄλων ἡμῶν τῶν πιστῶν στήν «διάκρισι τῶν πνευμάτων» καί στήν χάρι τῆς ταπεινῆς ἐν Χριστῷ ὁμολογίας.

⁵² Ἀποκ. 6, 2 ΙΑ' Εἰς Ἐφεσίους

⁵³ Πζ. 26, 14

⁵⁴ Αγ. Ἰω. Χρυσόστομος, Ὁμιλ., PG 62, 85-87

⁵⁵ Ἀποκ. 2, 10